

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-58-24

Druk nr 601
Warszawa, 16 sierpnia 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

**o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych
ustaw¹⁾**

Art. 1. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 226, 232, 854, 858, 859 i 863) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 9 w ust. 5 w zdaniu drugim wyrazy „art. 6 ust. 1” zastępuje się wyrazami „art. 6 ust. 1, 1a i 1d”;
- 2) po art. 14b dodaje się art. 14c w brzmieniu:

„Art. 14c. 1. Podatnik, w tym podatnik rozpoczynający prowadzenie działalności gospodarczej, osiągający przychody, o których mowa w art. 14, z działalności gospodarczej prowadzonej samodzielnie stosuje metodę kasową rozliczania przychodów, jeżeli:

- 1) przychody z prowadzonej samodzielnie działalności gospodarczej w roku bezpośrednio poprzedzającym rok podatkowy nie przekroczyły kwoty odpowiadającej równowartości 250 000 euro, przy czym w przypadku przedsiębiorstwa w spadku w przychodach uwzględnia się również przychody z działalności gospodarczej prowadzonej samodzielnie przez zmarłego przedsiębiorcę, oraz
- 2) w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą nie prowadzi ksiąg rachunkowych, oraz
- 3) złoży właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego sporządzone na piśmie oświadczenie o wyborze metody kasowej rozliczania przychodów, w terminie do dnia 20 lutego roku podatkowego, a w przypadku podatnika rozpoczynającego prowadzenie działalności gospodarczej w trakcie roku podatkowego, w terminie do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu rozpoczęcia działalności gospodarczej, albo w terminie, do końca roku podatkowego, jeżeli rozpoczęcie działalności gospodarczej nastąpiło w grudniu roku podatkowego.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. W przypadku metody kasowej rozliczania przychodów za datę powstania przychodu uważa się dzień uregulowania należności, nie później niż dzień:

- 1) upływu 2 lat, licząc od dnia wystawienia faktury, albo
- 2) likwidacji działalności gospodarczej.

3. Na potrzeby metody kasowej rozliczania przychodów przez uregulowanie należności rozumie się również:

- 1) częściowe uregulowanie należności;
- 2) wpłaty na poczet dostaw towarów i usług, które zostaną wykonane w następnych okresach sprawozdawczych.

4. Metoda kasowa rozliczania przychodów ma zastosowanie wyłącznie do przychodów, które:

- 1) wynikają z transakcji między podatnikiem a przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców oraz
- 2) są udokumentowane fakturami wystawionymi w terminach określonych zgodnie z odrębnymi przepisami.

5. Metoda kasowa rozliczania przychodów nie ma zastosowania do przychodów wynikających z transakcji między podatnikiem a:

- 1) podmiotem powiązany w rozumieniu art. 23m ust. 1 pkt 4 z podatnikiem, przy czym wielkość udziałów i praw, o których mowa w art. 23m ust. 2 pkt 1 lit. a–c, wynosi co najmniej 5%;
- 2) podmiotem mającym miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 23v ust. 2 lub zagranicznym zakładem położonym na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową określonych w tych przepisach.

6. Metoda kasowa rozliczania przychodów nie ma zastosowania do przychodów z odpłatnego zbycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych ujętych w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

7. W przypadku wyboru metody kasowej rozliczania przychodów podatnik jest obowiązany stosować tę metodę przez cały rok podatkowy.

8. Jeżeli faktura została wystawiona w roku podatkowym, w którym podatnik stosował metodę kasową rozliczania przychodów, a uregulowanie należności nastąpiło w roku podatkowym, w którym podatnik nie stosuje tej metody, do ustalenia daty

powstania przychodu wynikającego z tej faktury podatnik przyjmuje zasady ustalania tej daty stosowane w roku podatkowym, w którym stosował metodę kasową rozliczania przychodów.

9. Jeżeli faktura została wystawiona w roku podatkowym, w którym podatnik nie stosował metody kasowej rozliczania przychodów, a uregulowanie należności nastąpiło w roku podatkowym, w którym podatnik stosuje tę metodę, do ustalenia daty powstania przychodu wynikającego z tej faktury podatnik przyjmuje zasady ustalania tej daty stosowane w roku podatkowym, w którym faktura została wystawiona.

10. Jeżeli przedsiębiorca w roku podatkowym, w którym zmarł, stosował metodę kasową rozliczania przychodów, przedsiębiorstwo w spadku stosuje tę metodę do końca tego roku podatkowego.

11. Dokonany wybór metody kasowej rozliczania przychodów dotyczy również lat następnych, chyba że w kolejnych latach podatnik, w terminie do dnia 20 lutego roku podatkowego, zawiadomi na piśmie właściwego naczelnika urzędu skarbowego o rezygnacji z metody kasowej rozliczania przychodów.

12. Przeliczenia na złote kwoty, o której mowa w ust. 1 pkt 1, dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na pierwszy dzień roboczy października roku poprzedzającego rok podatkowy.”;

- 3) w art. 21 w ust. 1 w pkt 23c we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „na statkach morskich” dodaje się wyrazy „podnoszących banderę państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego”;
- 4) w art. 22:
 - a) w ust. 4 wyrazy „ust. 5, 6 i 10” zastępuje się wyrazami „ust. 4a–5, 6 i 10”;
 - b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

„4a. Koszty uzyskania przychodów, z wyjątkiem kosztów, o których mowa w ust. 8, poniesione w roku podatkowym, w którym podatnik stosuje metodę kasową rozliczania przychodów, wynikające z transakcji dokonanych między podatnikiem a przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, są potrącane w roku podatkowym, w którym zostało uregulowane zobowiązanie, nie wcześniej jednak niż w dacie poniesienia kosztu. Przepis art. 14c ust. 3 stosuje się odpowiednio.

4b. Jeżeli uregulowanie zobowiązania następuje po likwidacji pozarolniczej działalności gospodarczej albo zmianie formy opodatkowania na zryczałtowaną

formę opodatkowania określoną w ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym lub w ustawie z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym, koszty uzyskania przychodów, o których mowa w ust. 4a, są potrącane w ostatnim okresie rozliczeniowym przed likwidacją pozarolniczej działalności gospodarczej lub zmianą formy opodatkowania.”;

- 5) w art. 24a po ust. 1f dodaje się ust. 1g i 1h w brzmieniu:

„1g. Podatnicy są obowiązani prowadzić ewidencję faktur dokumentujących przychody rozliczane metodą kasową, o której mowa w art. 14c. Ewidencja ta zawiera datę wystawienia faktury, numer faktury, kwotę należności wynikającą z faktury oraz datę uregulowania należności.

1h. Przedsiębiorstwo w spadku kontynuuje po zmarłym przedsiębiorcy prowadzenie ewidencji faktur, o której mowa w ust. 1g.”;

- 6) w art. 26i dodaje się ust. 20 i 21 w brzmieniu:

„20. Przepisy ust. 1–18 nie mają zastosowania do należności i zobowiązań wynikających z transakcji podlegających zaliczeniu odpowiednio do:

- 1) przychodów w dacie uregulowania należności zgodnie z art. 14c ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy należności te wynikają z transakcji podlegających zaliczeniu do przychodów w dacie określonej zgodnie z art. 14c ust. 2 pkt 1 i 2, oraz
- 2) kosztów uzyskania przychodów zgodnie z art. 22 ust. 4a i 4b.

21. W przypadku należności wynikających z transakcji podlegających zaliczeniu do przychodów w dacie określonej zgodnie z art. 14c ust. 2 pkt 1 i 2 zmniejszenia podstawy obliczenia podatku lub zwiększenia straty podatnik dokonuje w zeznaniu podatkowym składanym za rok podatkowy, w którym ustalił przychód w tej dacie. Przepisu ust. 10 pkt 2 nie stosuje się.”;

- 7) w art. 30c ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Przepisy art. 26 ust. 5, 6, 6b, 6c, 6ea, 6eb, 6f, 7, 13b, 13c i 15 stosuje się odpowiednio.”;

- 8) w art. 44:

- a) w ust. 11 wyrazy „spółki jawnej, spółki partnerskiej lub spółki komandytowej” zastępuje się wyrazami „spółki jawnej lub spółki partnerskiej”,

b) dodaje się ust. 25 i 26 w brzmieniu:

„25. Przepisy ust. 17–24 nie mają zastosowania do należności i zobowiązań wynikających z transakcji podlegających zaliczeniu odpowiednio do:

- 1) przychodów w dacie uregulowania należności zgodnie z art. 14c ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy należności te wynikają z transakcji podlegających zaliczeniu do przychodów w dacie określonej zgodnie z art. 14c ust. 2 pkt 1 i 2, oraz
- 2) kosztów uzyskania przychodów zgodnie z art. 22 ust. 4a i 4b.

26. W przypadku należności wynikających z transakcji podlegających zaliczeniu do przychodów w dacie określonej zgodnie z art. 14c ust. 2 pkt 1 i 2 zmniejszenia dochodu stanowiącego podstawę obliczenia zaliczki podatnik dokonuje przy obliczaniu zaliczki za okres, w którym ustalił przychód w tej dacie.

Przepisu art. 26i ust. 10 pkt 2 nie stosuje się.”;

- 9) w art. 52a w ust. 1 w pkt 3 po wyrazach „art. 30a ust. 1 pkt 5” dodaje się wyrazy „i art. 30b ust. 1 pkt 5”.

Art. 2. W ustawie z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 776 i 863) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6:

- a) w ust. 1 wyrazy „ust. 1e i 1f” zastępuje się wyrazami „ust. 1e–1g”,

- b) po ust. 1f dodaje się ust. 1g w brzmieniu:

„1g. W przypadku opodatkowania na podstawie ust. 1 przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych podatnik może wybrać metodę kasową rozliczania przychodów zgodnie z art. 14c ust. 1 ustawy o podatku dochodowym. W przypadku wyboru metody kasowej rozliczania przychodów podatnik stosuje zasady określone w art. 14c ustawy o podatku dochodowym.”;

- 2) w art. 11:

- a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli podatnik uzyskuje przychody wymienione w art. 6 ust. 1, 1a lub 1d, w tym opodatkowane różnymi stawkami, i dokonuje odliczeń od tych przychodów, odliczeń tych dokonuje w takim stosunku, w jakim w roku podatkowym pozostają

poszczególne przychody wymienione w art. 6 ust. 1, 1a lub 1d, w tym opodatkowane różnymi stawkami, w ogólnej kwocie przychodów.”,

b) dodaje się ust. 20 i 21 w brzmieniu:

„20. Przepisy ust. 4–17 nie mają zastosowania do należności wynikających z transakcji podlegających zaliczeniu do przychodów w dacie uregulowania należności zgodnie z art. 14c ust. 2 ustawy o podatku dochodowym, z wyjątkiem przypadku, gdy należności te wynikają z transakcji podlegających zaliczeniu do przychodów w dacie określonej zgodnie z art. 14c ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o podatku dochodowym.

21. W przypadku należności wynikających z transakcji podlegających zaliczeniu do przychodów w dacie określonej zgodnie z art. 14c ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o podatku dochodowym zmniejszenia przychodu podatnik dokonuje w zeznaniu podatkowym składanym za rok podatkowy, w którym ustalił przychód w tej dacie. Przepisu art. 11 ust. 10 pkt 2 nie stosuje się.”;

3) w art. 15 po ust. 11 dodaje się ust. 11a i 11b w brzmieniu:

„11a. Podatnicy są obowiązani prowadzić ewidencję faktur dokumentujących przychody rozliczane metodą kasową, o której mowa w art. 14c ustawy o podatku dochodowym. Ewidencja ta zawiera datę wystawienia faktury, numer faktury, kwotę należności wynikającą z faktury oraz datę uregulowania należności.

11b. Przedsiębiorstwo w spadku kontynuuje po zmarłym przedsiębiorcy prowadzenie ewidencji faktur, o której mowa w ust. 11a.”;

4) w art. 21 w ust. 3f wyrazy „art. 11 ust. 4–17 i 19” zastępuje się wyrazami „art. 11 ust. 4–17 i 19–21”.

Art. 3. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, 858 i 1222) w art. 81:

1) w ust. 2 w zdaniu pierwszym wyrazy „art. 24 ust. 1–2b” zastępuje się wyrazami „art. 14c, art. 22 ust. 4a i 4b oraz art. 24 ust. 1–2b”;

2) w ust. 2c w pkt 5 wyrazy „stosuje się art. 24 ust. 1–2b” zastępuje się wyrazami „uwzględnia się art. 14c, art. 22 ust. 4a i 4b oraz art. 24 ust. 1–2b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych”;

3) ust. 2zd otrzymuje brzmienie:

„2zd. Ilekroć w ust. 2 i 2b–2zc jest mowa o przychodach i kosztach ich uzyskania w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych

lub ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, nie uwzględnia się w tych przychodach i kosztach ich uzyskania przychodów osiągniętych i kosztów poniesionych w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, z wyłączeniem przychodów rozliczanych w tym okresie na podstawie art. 14c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych i kosztów potrąconych w tym okresie na podstawie art. 22 ust. 4a i 4b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.”.

Art. 4. 1. Przepisy art. 14c, art. 22 ust. 4–4b, art. 24a ust. 1g i 1h, art. 26i ust. 20 i 21 oraz art. 44 ust. 25 i 26 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, mają zastosowanie do:

- 1) przychodów udokumentowanych fakturami wystawionymi, w terminach określonych zgodnie z odrębnymi przepisami, po dniu 31 grudnia 2024 r., jeżeli przychody te nie zostały zaliczone do przychodów przed dniem 1 stycznia 2025 r. zgodnie z art. 14 ustawy zmienianej w art. 1;
- 2) kosztów uzyskania przychodów poniesionych po dniu 31 grudnia 2024 r., jeżeli koszty te nie zostały potrącone przed dniem 1 stycznia 2025 r.

2. Przepisy art. 6 ust. 1 i 1g, art. 11 ust. 20 i 21, art. 15 ust. 11a i 11b oraz art. 21 ust. 3f ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, mają zastosowanie do przychodów udokumentowanych fakturami wystawionymi, w terminach określonych zgodnie z odrębnymi przepisami, po dniu 31 grudnia 2024 r., jeżeli przychody te nie zostały zaliczone do przychodów przed dniem 1 stycznia 2025 r. zgodnie z art. 6 ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym.

3. W przypadku pobranych wpłat lub zarachowanych należności na poczet dostaw towarów i usług, które zostaną wykonane w następnych okresach sprawozdawczych, pobranych lub zarachowanych przed dniem 1 stycznia 2025 r., udokumentowanych fakturami wystawionymi, w terminach określonych zgodnie z odrębnymi przepisami, po dniu 31 grudnia 2024 r., przychód powstaje w dniu wystawienia tych faktur, jeżeli:

- 1) w dniu ich wystawienia podatnik stosuje metodę kasową rozliczania przychodów, o której mowa w art. 14c ustawy zmienianej w art. 1, oraz
- 2) pobrane wpłaty lub zarachowane należności nie zostały zaliczone do przychodów przed dniem 1 stycznia 2025 r. zgodnie z art. 14 ustawy zmienianej w art. 1.

4. W przypadku gdy podatnik stosujący metodę kasową rozliczania przychodów, o której mowa w art. 14c ustawy zmienianej w art. 1, dokonał przed dniem 1 stycznia 2025 r. wpłat na poczet dostaw towarów i usług, które zostaną wykonane po dniu 31 grudnia 2024 r., koszty uzyskania przychodów z tytułu tych wpłat są potrącane najwcześniej w dniu, o którym mowa w art. 22 ust. 6b ustawy zmienianej w art. 1, przypadającym po dniu 31 grudnia 2024 r.

Art. 5. 1. Przepis art. 21 ust. 1 pkt 23c ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do dochodów uzyskanych po dniu 31 grudnia 2020 r.

2. Przepisy art. 52a ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, oraz art. 11 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do dochodów (przychodów) uzyskanych po dniu 31 grudnia 2023 r.

3. Przepis art. 30c ust. 3a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do dochodów uzyskanych po dniu 31 grudnia 2024 r.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 3 i 9, art. 2 pkt 2 lit. a oraz art. 5 ust. 1 i 2, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Wstęp

Proponowane w projekcie ustawy zmiany stanowią przede wszystkim realizację zapowiedzi z exposé Premiera wygłoszonego 13 grudnia 2023 r.

Do zmian tych należą proponowane rozwiązania polegające na wprowadzeniu możliwości wyboru przez przedsiębiorców kasowej metody rozliczania przychodów i kosztów uzyskania przychodów, czyli tzw. kasowego PIT.

Projekt ustawy wprowadza zmiany w ustawie:

1. z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 226, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą PIT”,
2. z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 776, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o ryczałcie”,
3. z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.).

II. Obecny stan prawny

W obecnym stanie prawnym w podatku dochodowym od osób fizycznych zasadą jest memoriałowy sposób ustalania przychodów z działalności gospodarczej.

Oznacza to, że przychodem są kwoty należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont. U podatników dokonujących sprzedaży towarów i usług opodatkowanych podatkiem od towarów i usług za przychód z tej sprzedaży uważa się przychód pomniejszony o należny podatek od towarów i usług (przychód netto).

Dla przedsiębiorcy przychód z działalności gospodarczej powstaje w dacie wystawienia faktury, wykonania usługi lub wydania towaru, niezależnie od tego, czy przedsiębiorca otrzymał należną mu zapłatę.

Tylko niektóre rodzaje przychodów osiąganych przez przedsiębiorców w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą są ustalane kasowo, np. odsetki i odszkodowania.

Z memoriałowym sposobem ustalania przychodów koresponduje memoriałowy sposób ustalania kosztów uzyskania przychodów. Po stronie kosztów uzyskania przychodów ich

memoriałowe rozliczanie umożliwi podatkowemu, przy ustalaniu dochodu do opodatkowania, uwzględnianie kosztów uzyskania przychodów, które, de facto, nie zostały jeszcze zapłacone.

Powstawanie przychodu z działalności gospodarczej na zasadzie memoriału i konieczność zapłaty podatku pomimo braku otrzymania zapłaty od kontrahenta łagodzą przepisy o tzw. zatorach płatniczych.

Zgodnie z tymi przepisami przedsiębiorca może pomniejszyć podstawę obliczenia podatku o wartość wierzytelności, która nie została uregulowana lub zbyta w terminie 90 dni od dnia upływu terminu zapłaty określonego na fakturze (rachunku) lub w umowie.

Drugostronnie dłużnik ma obowiązek zwiększyć podstawę obliczenia podatku o wartość zobowiązania do zapłaty nieuregulowanego w tym samym terminie, tj. 90 dni od dnia upływu terminu zapłaty określonego na fakturze (rachunku) lub w umowie.

Przepisy o tzw. zatorach płatniczych nie w każdym przypadku braku uregulowania należności znajdują jednak zastosowanie. Przykładowo nie znajdują zastosowania w sytuacji, gdy:

- dłużnik jest w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego, postępowania upadłościowego lub w trakcie likwidacji,
- transakcja handlowa jest zawarta w ramach działalności wierzyciela oraz działalności dłużnika, z których dochody nie podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym na terytorium RP,
- od daty wystawienia faktury (rachunku) lub zawarcia umowy dokumentującej wierzytelność upłynęły 2 lata, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym została wystawiona faktura (rachunek) lub została zawarta umowa.

III. Proponowane rozwiązania w zakresie kasowego PIT

Kasowy PIT to adresowana do przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w niewielkich rozmiarach metoda rozliczania dotycząca możliwości ustalania daty powstania przychodu z działalności gospodarczej i potrącania kosztów uzyskania przychodów, po uregulowaniu należności.

Kasowy PIT będą mogli stosować podatnicy PIT prowadzący działalność gospodarczą, którzy będą opłacać podatek dochodowy według skali podatkowej (art. 27 ustawy PIT), IP BOX (art. 30ca ustawy PIT), podatek liniowy (art. 30c ustawy PIT) oraz ryczałt od przychodów ewidencjonowanych (rozdział 2 ustawy o ryczałcie).

Zasady ustalania przychodów z działalności gospodarczej metodą kasową w projekcie ustawy zostały uregulowane w dodawanym art. 14c ustawy PIT (**art. 1 pkt 2 projektu ustawy**).

Z projektowanego rozwiązania dotyczącego kasowego PIT będą mogły korzystać osoby fizyczne osiągające przychody z działalności gospodarczej prowadzonej samodzielnie. Podatkowe wsparcie w formie kasowego PIT będzie zatem skierowane wyłącznie do przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w najprostszej formie prawnej, jaką jest prowadzenie działalności gospodarczej samodzielnie. Samodzielne prowadzenie działalności nie oznacza, że w tej działalności podatnik nie może zatrudniać pracowników. Samodzielne prowadzenie działalności oznacza, że prawa do kasowego PIT nie będą miały osoby prowadzące działalność gospodarczą np. w formie spółki cywilnej czy spółki jawnej. Prowadzenie działalności gospodarczej w formie spółki wymaga większego profesjonalizmu, w stosunku do drobnej, jednoosobowej działalności. A to właśnie tych przedsiębiorców mają wspierać nowe rozwiązania.

Kasowy PIT, co do zasady, będą mogli stosować również podatnicy rozpoczynający prowadzenie działalności gospodarczej dla przychodów z tej działalności osiągniętych w roku jej rozpoczęcia. Podatnicy, którzy w roku podatkowym rozpoczęli prowadzenie samodzielnie działalności gospodarczej, a jednocześnie w poprzednim roku podatkowym prowadzili samodzielnie działalność gospodarczą będą mogli korzystać z kasowego PIT, jeżeli ich przychody z tej działalności w poprzednim roku podatkowym nie przekroczyły limitu w kwocie 250 tys. euro.

Kasowy PIT jest adresowany do małych firm, prowadzących działalność w niewielkich rozmiarach, ponieważ to takie firmy najbardziej dotyka problem zatorów płatniczych jako najsłabszych podmiotów na rynku. Z tego względu prawo do kasowego PIT będzie warunkowane wysokością przychodów z działalności gospodarczej prowadzonej samodzielnie osiągniętych w roku poprzednim. Wysokość tych przychodów nie będzie mogła przekroczyć kwoty odpowiadającej równowartości 250 tys. euro, przeliczonej według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na pierwszy dzień roboczy października roku poprzedzającego rok podatkowy. Przy tak określonym limicie znacząca część podatników będzie mogła skorzystać z tego rozwiązania. Według danych z zeznań za 2022 r. 2,3 mln podatników uzyskało przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej nieprzekraczające w skali roku kwoty 250 tys. euro, tj. 90% podatników wykazujących przychody z tego tytułu. W przypadku PIT-36 (zeznanie składane przez przedsiębiorców rozliczających się skalą podatkową) – 95,1% podatników wykazało przychód poniżej 250 tys. euro, w przypadku PIT-

36L (zeznanie składane przez przedsiębiorców rozliczających się tzw. podatkiem liniowym) – 65%, a PIT-28 (zeznanie składane przez przedsiębiorców rozliczających się ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych) – 97%.

Przedsiębiorstwo w spadku, przy obliczaniu limitu 250 tys. euro, będzie uwzględniało również przychody zmarłego przedsiębiorcy, co oznacza, że będą sumowane przychody z poprzedniego roku osiągnięte z działalności prowadzonej samodzielnie przez zmarłego przedsiębiorcę i przychody przedsiębiorstwa w spadku.

W przypadku gdy w poprzednim roku podatnik prowadził działalność samodzielnie i w formie np. spółki jawnej, to do ustalenia limitu przychodów dla celów prawa do kasowego PIT będą uwzględniane tylko przychody z działalności prowadzonej samodzielnie. Utrata prawa do kasowego PIT, w związku z przekroczeniem limitu w kwocie 250 tys. euro, nastąpi dopiero od następnego roku podatkowego. Wynika to z faktu, że stosowanie metody kasowej jest warunkowane limitem przychodów z poprzedniego roku. Wysokość przychodów osiągniętych w bieżącym roku, tj. w roku stosowania kasowego PIT, nie będzie miała wpływu na możliwość stosowania kasowego PIT. W konsekwencji, jeżeli podatnik osiągnie przychody w kwocie przekraczającej limit 250 tys. euro, to w roku bieżącym, tj. w roku stosowania metody kasowej, nie utraci prawa do kasowego PIT. Utrata prawa nastąpi od następnego roku podatkowego.

Przesłanką warunkującą możliwość stosowania kasowego PIT będzie również nieprowadzenie ksiąg rachunkowych w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Kasowy PIT będą mogli wybrać podatnicy, którzy prowadzą uproszczone urządzenie księgowo, jakim jest podatkowa księga przychodów i rozchodów.

Obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych występuje dopiero po osiągnięciu limitu przychodów w kwocie 2 mln euro. Księgi rachunkowe mogą prowadzić również podatnicy, którzy zdecydowali się na prowadzenie tych ksiąg pomimo braku takiego obowiązku. Księgi rachunkowe mogą zatem prowadzić również podatnicy, których przychody były niższe niż limit 2 mln euro.

Dla celów kasowego PIT przyjęto jednak, że prowadzenie ksiąg rachunkowych będzie wykluczać możliwość korzystania z kasowego PIT, niezależnie od wysokości przychodów osiągniętych w poprzednim roku, a tym samym niezależnie od tego, czy podatnik prowadzi księgi rachunkowe, ponieważ jest do tego obowiązany, czy prowadzi te księgi, ponieważ dokonał takiego wyboru. Oznacza to również, że podatnik, który spełnia pozostałe warunki do stosowania kasowego PIT, będzie mógł wybrać kasową metodę rozliczania przychodów i

kosztów uzyskania przychodów, rezygnując z prowadzenia ksiąg rachunkowych na rzecz podatkowej księgi przychodów i rozchodów.

Prowadzenie ksiąg rachunkowych wymaga dużego profesjonalizmu, w porównaniu do podatkowej księgi przychodów i rozchodów, czyli uproszczonego urządzenia księgowego. Księgi rachunkowe służą nie tylko prawidłowemu rozliczeniu zobowiązań podatkowych, ale też dają obraz działalności i finansów danej jednostki, przedsiębiorcy. W księgach rejestrowane są bowiem wszystkie zdarzenia finansowe.

Przesłanką warunkującą stosowanie kasowego PIT będzie również złożenie właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego oświadczenia o jego wyborze. Kasowy PIT będzie zatem fakultatywną formą rozliczeń. Oświadczenie na piśmie podatnicy będą składać do 20 lutego roku podatkowego, a podatnicy rozpoczynający działalność w trakcie roku do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym rozpoczęli działalność, albo do końca roku podatkowego, jeżeli działalność rozpoczęli w grudniu roku podatkowego.

Złożone oświadczenie o wyborze kasowego PIT będzie skutkowało również na lata następne, do czasu rezygnacji. Oznacza to, że podatnicy nie będą obowiązani corocznie składać oświadczenia o wyborze kasowego PIT. Oczywiście oświadczenie to zachowa moc na lata następne przy założeniu, że w poszczególnych latach podatkowych będą spełnione przesłanki do stosowania przez podatnika metody kasowej. W celu rezygnacji z kasowego PIT podatnicy będą obowiązani złożyć oświadczenie do 20 lutego roku podatkowego.

W metodzie kasowej przychód będzie powstawał w dacie uregulowania należności. Przez uregulowanie należności będzie rozumiane również częściowe uregulowanie należności, a także wpłaty na poczet dostaw towarów i usług, które zostaną wykonane w następnych okresach sprawozdawczych. Przychodem będzie zatem również, np. zapłacona zaliczka, przedpłata czy zapłacona rata.

Przychód powstanie nie później niż w terminie 2 lat, licząc od daty wystawienia faktury. Oznacza to, że z upływem 2 lat, licząc od daty wystawienia faktury, podatnik będzie obowiązany rozpoznać przychód z działalności gospodarczej, nawet jeżeli w tym czasie nie otrzyma od kontrahenta zapłaty wynikającej z wystawionej faktury. Rozwiązanie to ma na celu zapobieganie świadomemu, długotrwałemu odwlekaniu zapłaty w celu unikania płacenia podatku dochodowego. Okres 2 lat to też wystarczający czas na dochodzenie roszczeń (zapłaty) od kontrahenta.

W metodzie kasowej przychód będzie powstawał również nie później niż w dacie likwidacji działalności gospodarczej. W przypadku gdy podatnik nie otrzyma należności wynikającej z wystawionej faktury przed dniem likwidacji działalności gospodarczej, będzie obowiązany do rozpoznania przychodu wynikającego z wystawionej faktury najpóźniej w dacie jej likwidacji, nawet jeżeli od daty wystawienia faktury nie upłynęły jeszcze 2 lata.

Kasowy PIT będzie dotyczył wyłącznie transakcji udokumentowanych fakturami. Istotne znaczenie będzie miało również to, żeby faktura była wystawiona w terminach określonych zgodnie z odrębnymi przepisami. Wymóg udokumentowania transakcji fakturami ułatwi weryfikację zasadności stosowania przez przedsiębiorców metody kasowej. Będzie dotyczył również wyłącznie transakcji pomiędzy przedsiębiorcami (B2B), tj. podatnik będzie rozpoznawał przychód w sposób kasowy, gdy stroną transakcji będzie inny przedsiębiorca, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).

W celu uniknięcia ewentualnych nadużyć metoda kasowa rozliczania przychodów nie znajdzie zastosowania do transakcji z podmiotami powiązаныmi, z tym że w tym przypadku wywieranie znaczącego wpływu będzie rozumiane jako posiadanie bezpośrednio lub pośrednio 5% np. udziałów w kapitale lub praw głosu w organach kontrolnych, stanowiących lub zarządzających. Podmiot powiązany będzie oceniany w kontekście przesłanek określonych w art. 23m ust. 1 pkt 4 ustawy PIT. Zapobieganie ewentualnym nadużyciom jest również powodem, dla którego metoda kasowa nie znajdzie zastosowania także w przypadku transakcji z podmiotem mającym miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową lub zagranicznym zakładem położonym na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową.

Projekt ustawy nie przewiduje analogicznego rozwiązania po stronie kosztów uzyskania przychodów, tj. nie wyłącza kosztów wynikających z transakcji z podmiotem powiązany lub podmiotem z kraju stosującego szkodliwą konkurencję podatkową z kasowej metody rozliczania kosztów uzyskania przychodów, tj. z zakresu projektowanego art. 22 ust. 4a ustawy PIT. Rozwiązanie to oznaczałoby, że koszty wynikające z transakcji z takimi podmiotami byłyby podatkowo rozliczane korzystniej w stosunku do kosztów wynikających z transakcji z pozostałymi podmiotami. Podatnik, który wybrał kasowy PIT, koszty wynikające z transakcji z podmiotem powiązany lub podmiotem z kraju stosującego szkodliwą konkurencję podatkową mógłby zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów, nawet jeżeli nie zostały jeszcze

opłacone, a koszty wynikające z transakcji z podatnikiem niepowiązanym, dopiero po ich opłaceniu.

Okoliczność, że kasowy PIT będzie miał zastosowanie wyłącznie do transakcji pomiędzy przedsiębiorcami, pozwala na zmniejszenie potencjalnego ryzyka uchylania się od opodatkowania poprzez nieujawnianie faktu otrzymania zapłaty od osoby niebędącej przedsiębiorcą. Nabywca towaru lub usługi będący przedsiębiorcą ujawni poniesiony wydatek, ponieważ rozlicza go w kosztach uzyskania przychodów i w ten sposób pomniejsza należny podatek dochodowy. Natomiast nabywca towaru lub usługi niebędący przedsiębiorcą (konsument) nie będzie zainteresowany ujawnieniem dokonania faktycznej zapłaty, gdyż w żaden sposób nie wpływa to na jego sytuację podatkową.

Stosowanie przez przedsiębiorcę kasowego PIT pozostanie bez wpływu na rozliczenia podatku dochodowego kontrahenta tego przedsiębiorcy. Oznacza to, że np. przedsiębiorca stosujący kasowy PIT przychód z tytułu sprzedanego towaru rozpozna, co do zasady, po otrzymaniu zapłaty, a przedsiębiorca nabywający towar, który nie stosuje kasowego PIT, np. osoba prawna, koszt uzyskania przychodu rozliczy memoriałowo.

W przypadku wyboru metody kasowej podatnik będzie stosował tę metodę przez cały rok podatkowy. Oznacza to, że podatnik wykonujący działalność gospodarczą nie będzie mógł w trakcie roku podatkowego zrezygnować z metody kasowej na rzecz metody memoriałowej. Obowiązek stosowania metody kasowej przez cały rok podatkowy nie oznacza jednak, że podatnik, który stosował metodę kasową i zlikwidował działalność gospodarczą, np. w kwietniu roku podatkowego, a następnie, np. w lipcu tego samego roku podatkowego, rozpoczął prowadzenie innej działalności gospodarczej, będzie obowiązany stosować metodę kasową również w odniesieniu do nowo rozpoczętej działalności gospodarczej. Innymi słowy, w przypadku likwidacji działalności gospodarczej i rozpoczęcia nowej działalności w tym samym roku podatkowym podatnik, w nowej działalności gospodarczej, zachowuje prawo wyboru metody ustalania daty powstania przychodów i potrącania kosztów uzyskania przychodów.

Kasowy PIT będzie fakultatywną formą rozliczeń, którą podatnik będzie wybierał. Może zatem wystąpić sytuacja, w której w jednym roku podatkowym podatnik będzie stosował kasowy PIT, a w kolejnym roku podatkowym będzie rozliczał przychody według zasady memoriałowej. W konsekwencji np. faktura wystawiona w grudniu jednego roku podatkowego, w którym podatnik stosował kasowy sposób rozliczenia, może zostać opłacona w kolejnym roku podatkowym, w którym podatnik korzysta z memoriałowego sposobu rozliczenia. Jeżeli zatem faktura będzie wystawiona np. w grudniu roku podatkowego, w którym podatnik stosował

metodę kasową, a opłacona w styczniu następnego roku podatkowego, w którym podatnik będzie stosował metodę memoriałową, to data powstania przychodu będzie określana metodą kasową, tj. przychód powstanie w styczniu w dacie uregulowania należności.

Metoda kasowa nie znajdzie zastosowania w odniesieniu do przychodów z odpłatnego zbycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych ujętych w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Data powstania przychodu ze zbycia tych składników będzie ustalana zawsze metodą memoriałową. Rozwiązanie to koresponduje z określonym w projektowanym w art. 22 ust. 4a ustawy PIT, wyjątkiem od stosowania metody kasowej w odniesieniu do kosztów z tytułu odpisów amortyzacyjnych od tych składników majątku.

Jeżeli przedsiębiorca w roku podatkowym, w którym zmarł, stosował metodę kasową, to również przedsiębiorstwo w spadku będzie stosować tę metodę do końca roku podatkowego.

Zasady potrącania kosztów uzyskania przychodów z działalności gospodarczej w przypadku stosowania metody kasowej w projekcie ustawy zostały uregulowane w dodawanych w art. 22 ust. 4a i 4b ustawy PIT (**art. 1 pkt 4 projektu ustawy**).

Są to szczególne rozwiązania dotyczące zaliczania do kosztów uzyskania przychodów poniesionych wydatków, kierowane do podatników stosujących metodę kasową. Zasadą będzie potrącanie kosztów uzyskania przychodów w roku podatkowym uregulowania zobowiązania, w przypadku gdy koszty te będą wynikały z transakcji, w których stroną jest inny przedsiębiorca, i zostały poniesione w roku podatkowym, w którym podatnik stosuje metodę kasową. Zasada potrącania kosztów w roku podatkowym uregulowania zobowiązania będzie dotyczyła zarówno kosztów udokumentowanych fakturami, jak i w każdy inny, przewidziany przepisami, sposób. Jeżeli zobowiązanie zostanie uregulowane przed datą poniesienia kosztu uzyskania przychodu, np. przed datą wystawienia faktury, to koszt uzyskania przychodu będzie potrącany najwcześniej w dacie jego poniesienia, np. w dacie wystawienia faktury. Koszty będą potrącanie w takiej wysokości, w jakiej zostało uregulowane zobowiązanie. Kosztem będą zatem również np. zapłacone zaliczki, przedpłaty, raty.

Jeżeli zobowiązanie zostanie uregulowane po rezygnacji z metody kasowej, koszty uzyskania przychodów będą potrącanie w roku uregulowania należności. Jeżeli zatem podatnik otrzyma np. fakturę kosztową wystawioną w roku podatkowym, w którym stosuje metodę kasową, a opłaci tę fakturę po rezygnacji z metody kasowej, np. w następnym roku podatkowym, to koszt wynikający z tej faktury potrąci w roku podatkowym, w którym opłaci fakturę.

Wyjątek od zasady potrącania kosztów w roku uregulowania zobowiązania będzie dotyczył kosztów, o których mowa w art. 22 ust. 8 ustawy PIT, tj. odpisów z tytułu zużycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (odpisy amortyzacyjne). Odpisy amortyzacyjne od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych będą zaliczane do kosztów uzyskania przychodów na dotychczasowych zasadach. Odpisy amortyzacyjne będą zatem mogły być zaliczone do kosztów uzyskania przychodów, nawet jeżeli jeszcze podatnik nie zapłacił, np. za środek trwały, od którego dokonuje tych odpisów.

W przypadku gdy zobowiązanie zostanie przez podatnika uregulowane po likwidacji działalności gospodarczej lub po zmianie formy opodatkowania na ryczałt od przychodów ewidencjonowanych albo na podatek tonażowy, to koszty uzyskania przychodu zostaną potrącone w ostatnim okresie rozliczeniowym przed likwidacją działalności gospodarczej lub przed zmianą formy opodatkowania.

W zakresie obowiązków ewidencyjnych podatnicy będą obowiązani dodatkowo prowadzić ewidencję faktur dokumentującą przychody rozliczane metodą kasową. Ewidencja nie będzie miała określonego wzoru, ale powinna zawierać datę wystawienia faktury, numer faktury, kwotę należności wynikającej z faktury oraz datę uregulowania należności. Jeżeli zmarły przedsiębiorca prowadził ewidencję faktur, to przedsiębiorstwo w spadku będzie kontynuować prowadzenie tej ewidencji (**art. 1 pkt 5 projektu ustawy**).

W związku z projektowanymi rozwiązaniami w zakresie kasowego PIT projekt ustawy wprowadza zmiany dotyczące przepisów o tzw. zatorach płatniczych rozliczanych w zeznaniu rocznym, na podstawie art. 26i ustawy PIT oraz w zaliczkach na podatek, stosownie do art. 44 ust. 17–24 ustawy PIT (**art. 1 pkt 6 i 8 lit. b projektu ustawy**). Co do zasady, przepisy o zatorach płatniczych nie będą miały zastosowania do należności wynikających z transakcji rozliczanych metodą kasową oraz do kosztów uzyskania przychodów rozliczanych metodą kasową, o których mowa w art. 22 ust. 4a ustawy PIT. Przepisy o zatorach znajdą w całości zastosowanie do należności wynikających z transakcji, które zostaną zaliczone do przychodów po upływie dwuletniego okresu liczonego m.in. od daty wystawienia faktury. Nie znajdzie jednak zastosowania ograniczenie w stosowaniu przepisów o zatorach płatniczych określone w art. 26i ust. 10 pkt 2 ustawy PIT, zgodnie z którym przepisów o zatorach nie stosuje się m.in. w sytuacji, gdy od daty wystawienia faktury (rachunku) lub zawarcia umowy dokumentującej wierzytelność upłynęły 2 lata, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym została wystawiona faktura (rachunek) lub została zawarta umowa. W takim przypadku zmniejszenia podstawy obliczenia podatku lub zwiększenia straty podatnik będzie dokonywał

odpowiednio przy obliczeniu zaliczki za okres, w którym ustalił przychód z uwagi na upływ dwuletniego okresu, lub w zeznaniu podatkowym składanym za rok podatkowy, w którym ustalił przychód z uwagi na upływ dwuletniego okresu.

Rozwiązania w zakresie kasowego PIT znajdą zastosowanie również do podatników osiągających przychody z działalności gospodarczej opodatkowane ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, na podstawie przepisów ustawy o ryczałcie. W ryczałcie od przychodów ewidencjonowanych stosowanie metody kasowej będzie się odbywało na zasadach określonych w art. 14c ustawy PIT – zmiana w art. 6 w ust. 1 i dodawany w art. 6 ust. 1g ustawy o ryczałcie **(art. 2 pkt 1 projektu ustawy)**.

Podobnie jak w przypadku podatku dochodowego opłacanego na ogólnych zasadach, również w ryczałcie od przychodów ewidencjonowanych, w przepisach o zatorach płatniczych zostały wprowadzone analogiczne zmiany w odniesieniu do należności wynikających z transakcji rozliczanych metodą kasową – dodawane ust. 20 i 21 w art. 11 ustawy o ryczałcie. Dodanie ust. 20 i 21 w art. 11 ustawy o ryczałcie skutkuje zmianą dostosowawczą w art. 21 w ust. 3f ustawy o ryczałcie **(art. 2 pkt 2 lit. b i pkt 4 projektu ustawy)**.

Podatnicy stosujący opodatkowanie ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, którzy wybrali metodę kasową będą obowiązani dodatkowo prowadzić ewidencję faktur dokumentujących przychody rozliczane metodą kasową, określoną w dodawanym ust. 11a w art. 15 ustawy o ryczałcie. Będzie to ewidencja analogiczna jak w przypadku podatników korzystających z opodatkowania na ogólnych zasadach. Również w przypadku opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, jeżeli zmarły przedsiębiorca prowadził ewidencję faktur, to przedsiębiorstwo w spadku będzie kontynuować prowadzenie tej ewidencji **(art. 2 pkt 3 projektu ustawy)**.

IV. Pozostałe zmiany

1) Art. 1 pkt 1 projektu ustawy

Proponowana zmiana ma charakter porządkowy. Dotyczy art. 9 ust. 5 ustawy PIT w zakresie, w jakim wskazuje na możliwość rozliczania straty, powstałej w okresie opodatkowania na ogólnych zasadach, od przychodów opodatkowanych ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, o którym mowa w ustawie o ryczałcie. Obecne brzmienie art. 9 ust. 5 ustawy PIT wskazuje na możliwość odliczania straty od przychodów z art. 6 ust. 1 ustawy o ryczałcie, tj. od przychodów z działalności gospodarczej. Regulacja ta nie przystaje do brzmienia art. 11 ustawy o ryczałcie, który wskazuje na możliwość odliczenia straty w ryczałcie

również od przychodów, o których mowa w art. 6 ust. 1a i 1d ustawy o ryczałcie, tj. od przychodów z najmu prywatnego i od przychodów ze sprzedaży przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych określonych w art. 20 ust. 1c ustawy PIT. Z tego względu jest zasadne uzupełnienie brzmienia art. 9 ust. 5 ustawy PIT również o przepisy art. 6 ust. 1a i 1d ustawy o ryczałcie. Proponowana zmiana ma zatem na celu usunięcie rozbieżności pomiędzy regulacjami ustawy PIT i ustawy o ryczałcie w zakresie rozliczania straty. Z uwagi na porządkowy charakter projektowanej zmiany nie będzie ona powodować skutków prawnych dla podatników. Po zmianie art. 9 ust. 5 ustawy PIT podatnicy będą mogli nadal odliczać stratę powstałą w okresie opodatkowania na ogólnych zasadach, od przychodów, o których mowa w art. 6 ust. 1a i 1d ustawy o ryczałcie, tj. od przychodów z najmu prywatnego i od przychodów ze sprzedaży przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych określonych w art. 20 ust. 1c ustawy PIT.

2) Art. 1 pkt 3 projektu ustawy

Proponowana zmiana dotyczy art. 21 ust. 1 pkt 23c ustawy PIT, określającego zwolnienie od podatku dochodów marynarzy, którzy są obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego z tytułu pracy na statkach morskich używanych do przewozu ładunku lub pasażerów w żegludze międzynarodowej. Zmiana polega na dodaniu we wprowadzeniu do wyliczenia w art. 21 ust. 1 pkt 23c ustawy PIT wyrazów „podnoszących banderę państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego”, co przywróci brzmienie tej regulacji sprzed 1 stycznia 2021 r. wprowadzone ustawą z dnia 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. poz. 1834).

Ustawą z dnia 28 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2123), zwaną dalej „ustawą z 28 listopada 2020 r.”, zmieniono od 1 stycznia 2021 r. brzmienie powyższego zwolnienia. Zmiana polegała na skreśleniu w art. 21 ust. 1 pkt 23c ustawy PIT wyrazów „podnoszących banderę państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego”. Zmiana ta miała na celu zrównanie pod względem prawopodatkowym przychodów marynarzy z pracy na statkach morskich używanych do przewozu ładunku lub pasażerów w żegludze międzynarodowej, niezależnie od bandery statku, pod którą pływają.

Polegała zatem na rozszerzeniu zakresu zwolnienia, w wyniku czego wszyscy marynarze mieli mieć możliwość korzystania z tego zwolnienia przedmiotowego.

Zmiana ta weszła w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. Jednocześnie jednak przewidziano w tej ustawie przepis (art. 23 ust. 1) zawieszający działanie nowego zwolnienia podatkowego dotyczącego dochodów marynarzy, do czasu uzyskania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej uznającej to rozwiązanie za program pomocy zgodny z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Zatem mimo wejścia w życie tej zmiany, stosowanie tego przepisu zostało jednak odroczone do początku roku, w którym Komisja Europejska wyda pozytywną decyzję o zgodności pomocy publicznej z rynkiem wewnętrznym.

Komisja Europejska pismem z 9 grudnia 2022 r. (COMP/F#/FR/comp (2022)9519032) zwróciła się o wycofanie notyfikacji przedmiotowego środka (zwolnienia marynarzy z podatku dochodowego w brzmieniu nadanym ustawą z 28 listopada 2020 r.), uważając, że środek kwalifikuje się jako pomoc publiczna w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, oraz wskazując, że zgłoszona zmiana nie jest zgodna z zasadami pomocy publicznej.

W związku z tym, że Komisja Europejska nie wydała takiej decyzji, a więc przepis ten w brzmieniu zmienionym od dnia 1 stycznia 2021 r. nie był i nie będzie stosowany, zasadne jest przywrócenie brzmienia zwolnienia sprzed 1 stycznia 2021 r.

Proponowana zmiana eliminuje z obrotu prawnego przepis w brzmieniu, w którym nie był i nie będzie stosowany.

Proponowana zmiana będzie miała zastosowanie do dochodów uzyskanych od 1 stycznia 2021 r. Zasadne jest zatem jak najwcześniejsze wejście w życie tej zmiany. Z tego względu projekt ustawy zakłada wejście w życie tej regulacji z dniem ogłoszenia. Ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie proponowanej zmiany a zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

3) Art. 1 pkt 7 projektu ustawy

Proponowana zmiana dotyczy art. 30c ust. 3a ustawy PIT. Zmiana dotyczy możliwości pomniejszania dochodu przedsiębiorstwa w spadku opodatkowanego tzw. podatkiem liniowym o odliczenia określone w art. 26 ust. 1 ustawy PIT, tj. odliczenia z tytułu np. dokonanych darowizn. Na podstawie art. 26 ust. 15 ustawy PIT prawo dokonywania odliczeń, o których mowa w art. 26 ust. 1 ustawy PIT, nie przysługuje przedsiębiorstwu w spadku, które stosuje

opodatkowanie na ogólnych zasadach według skali podatkowej. Z tego względu proponuje się zmianę przepisów ustawy PIT w taki sposób, żeby prawo do dokonywania takich odliczeń było wyłączone również w odniesieniu do przedsiębiorstwa w spadku, które korzysta z opodatkowania tzw. podatkiem liniowym, o którym mowa w art. 30c ustawy PIT.

4) Art. 1 pkt 8 lit. a projektu ustawy

Proponowana zmiana dotyczy art. 44 ust. 11 ustawy PIT, który zwalnia z obowiązku wpłacania w trakcie roku zaliczek na podatek dochodowy podatników, którzy prowadzą działalność gospodarczą jako wspólnicy spółki jawnej, spółki partnerskiej i spółki komandytowej, w przypadku gdy spółka zawiesiła wykonywanie działalności gospodarczej. Z uwagi na fakt, że spółka komandytowa jest obecnie podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych, jest zasadne usunięcie spółki komandytowej z zakresu przepisu art. 44 ust. 11 ustawy PIT. Zmiana ma zatem charakter porządkowy.

5) Art. 1 pkt 9 projektu ustawy

W stanie prawnym obowiązującym do 31 grudnia 2023 r. na podstawie art. 52a ust. 1 pkt 3 ustawy PIT dochody z tytułu udziału w funduszach kapitałowych, o których mowa w art. 30a ust. 1 pkt 5 ustawy PIT, wypłacane podatnikowi na podstawie umów zawartych lub zapisów dokonanych przez podatnika przed 1 grudnia 2001 r., podlegały zwolnieniu od podatku dochodowego. Zgodnie z art. 30a ust. 1 pkt 5 ustawy PIT dochody z tytułu udziału w funduszach kapitałowych podlegały opodatkowaniu 19% zryczałtowanym podatkiem dochodowym.

Od 1 stycznia 2024 r. dochody z tytułu udziału w funduszach kapitałowych, które do 31 grudnia 2023 r. były opodatkowane zgodnie z art. 30a ust. 1 pkt 5 ustawy PIT, w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2023 r., dla celów określenia odmiennych zasad opodatkowania zostały podzielone na dwie grupy:

- 1) dochody z tytułu otrzymanych świadczeń z dochodów funduszu kapitałowego, jeżeli statut takiego funduszu przewiduje wypłaty z tych dochodów jego uczestnikom bez umorzenia, odkupienia, wykupienia albo unicestwienia w inny sposób tytułów uczestnictwa – które są opodatkowane na zasadach określonych w art. 30a ust. 1 pkt 5 ustawy PIT,
- 2) dochody z umorzenia, odkupienia, wykupienia albo unicestwienia w inny sposób tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych – które są opodatkowane na zasadach określonych w art. 30b ust. 1 pkt 5 ustawy PIT.

Przepis art. 52a ust. 1 pkt 3 ustawy PIT nie przewidywał ram czasowych stosowania tego zwolnienia. Tak więc prawo do zwolnienia zostało podatnikom nadane bezterminowo. Zmiana zasad opodatkowania dochodów z funduszy kapitałowych wprowadzona od 1 stycznia 2024 r. nie ogranicza stosowania zwolnienia od podatku dochodowego dochodów z tytułu udziału w funduszach kapitałowych w stosunku do posiadanych przez podatników praw do zwolnienia, z których korzystali w stanie prawnym obowiązującym do 31 grudnia 2023 r.

Zgodnie z zasadą ochrony praw nabytych wypłacone podatnikowi po 31 grudnia 2023 r. dochody z tytułu udziału w funduszach kapitałowych na podstawie umów zawartych lub zapisów dokonanych przez podatnika przed 1 grudnia 2001 r., zarówno określone w art. 30a ust. 1 pkt 5 ustawy PIT, jak i określone w art. 30b ust. 1 pkt 5 ustawy PIT w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2024 r., nadal podlegają zwolnieniu w zakresie, w jakim do 31 grudnia 2023 r. dochody określone w art. 30a ust. 1 pkt 5 ustawy PIT korzystały ze zwolnienia od podatku dochodowego na podstawie art. 52a ust. 1 pkt 3 ustawy PIT. W sprawie tej została wydana interpretacja ogólna Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2023 r. (Dz. Urz. Min. Fin. poz. 110).

Jednak literalne brzmienie art. 52a ust. 1 pkt 3 ustawy PIT w stanie prawnym obowiązującym od 1 stycznia 2024 r. odwołuje się tylko do dochodów z tytułu udziału w funduszach kapitałowych, o których mowa w art. 30a ust. 1 pkt 5 ustawy PIT. Zatem w celu uniknięcia wątpliwości, co do zakresu zwolnienia określonego w tym przepisie, należało doprecyzować jego treść poprzez wskazanie, że dotyczy również dochodów, o których mowa w art. 30b ust. 1 pkt 5 ustawy PIT, tj. z umorzenia, odkupienia, wykupienia albo unicestwienia w inny sposób tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych.

Biorąc pod uwagę, że zmiana ta dotyczy przepisów obowiązujących od 1 stycznia 2024 r., zasadne jest określenie, że zmieniony przepis dotyczy dochodów uzyskanych od 1 stycznia 2024 r.

Projekt ustawy zakłada wejście w życie zmiany z dniem ogłoszenia. Z uwagi na porządkowy charakter tej zmiany ważny interes publiczny wymaga natychmiastowego wejścia w życie zmiany przepisu a zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

6) **Art. 2 pkt 2 lit. a projektu ustawy**

Proponowana zmiana dotyczy art. 11 ust. 3 ustawy o ryczałcie, który określa zasady dokonywania odliczeń od przychodów opodatkowanych ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Zmiana ma charakter doprecyzowujący. Ma na celu wyeliminowanie

sygnalizowanych wątpliwości w zakresie dokonywania odliczeń od przychodów opodatkowanych ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych i jednoznaczne rozstrzygnięcie, że w przypadku osiągnięcia przychodów z różnych źródeł, np. z działalności gospodarczej oraz z najmu prywatnego, i dokonywania odliczeń, np. z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne albo straty z lat ubiegłych, odliczeń tych podatnik dokonuje zarówno od przychodu z działalności gospodarczej, jak i od przychodu z najmu prywatnego, w takiej proporcji, w jakiej w roku podatkowym poszczególne przychody z działalności gospodarczej i najmu prywatnego, w tym opodatkowane różnymi stawkami, pozostają w ogólnej kwocie przychodów z tych źródeł.

Projekt ustawy zakłada wejście w życie zmiany z dniem ogłoszenia. Z uwagi na porządkowy charakter tej zmiany ważny interes publiczny wymaga natychmiastowego wejścia w życie zmiany przepisu a zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

7) Art. 3 projektu ustawy

Art. 3 projektu ustawy wprowadza zmiany w przepisach art. 81 ust. 2, 2c i 2zd ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Są to zmiany o charakterze dostosowawczym. Wynikają one z konieczności uwzględnienia w przepisach regulujących zasady opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne rozwiązań w zakresie kasowego PIT.

Proponowana zmiana w art. 81 ust. 2zd ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych ma na celu ograniczenie ryzyka optymalizacji podatkowo-składkowych, które przy obecnie obowiązującym brzmieniu przepisu mogłoby prowadzić do uszczerbku polegającego na uszczupleniu wpływów ze składek do Narodowego Funduszu Zdrowia. Ryzyko to wiąże się z działaniami przedsiębiorców, które mogłyby polegać na „przesuwaniu” przychodów (uregulowania należności) na okres zawieszenia prowadzenia działalności, który nie jest brany pod uwagę przy wyliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne. Z tego względu w projekcie ustawy przyjęto, że w okresie zawieszenia działalności gospodarczej w przypadku wyboru kasowej formy rozliczenia przychodów będą uwzględniane uzyskane przychody oraz koszty potrącone w tym okresie. Rozwiązanie to służy ograniczeniu wspomnianej wyżej optymalizacji – przede wszystkim w kontekście możliwości umawiania się z kontrahentem o zapłatę w momencie zawieszenia działalności.

8) Art. 4 projektu ustawy

Art. 4 projektu ustawy rozstrzyga, że wdrażane przepisy dotyczące tzw. kasowego PIT, co do zasady, znajdują zastosowanie do przychodów udokumentowanych fakturami wystawionymi, w terminach określonych zgodnie z odrębnymi przepisami, po 31 grudnia 2024 r. oraz kosztów uzyskania przychodów poniesionych po 31 grudnia 2024 r. Dodatkowym warunkiem jest jednak to, że przychody albo koszty uzyskania przychodów nie zostały odpowiednio zaliczone do przychodów przed wejściem w życie zmian, tj. przed dniem 1 stycznia 2025 r., zgodnie z art. 14 ustawy PIT albo koszty nie zostały potrącone przed tą datą, tj. przed dniem 1 stycznia 2025 r. W konsekwencji przepisy dotyczące metody kasowej nie znajdują zastosowania np. w przypadku faktury wystawionej po 31 grudnia 2024 r., jeżeli tą fakturą jest udokumentowany przychód rozpoznany w 2024 r., np. w związku z wydaniem towaru albo wykonaniem usługi w 2024 r.

Jeżeli w 2024 r. podatnik otrzyma np. zaliczkę na poczet dostawy towarów lub wykonania usługi, ale wydanie towaru lub wykonanie usługi oraz wystawienie faktury nastąpi w 2025 r., kiedy podatnik będzie już korzystał z metody kasowej, to w takim przypadku pobraną zaliczkę zaliczy do przychodów z działalności gospodarczej w 2025 r., np. 15 stycznia 2025 r., przyjmując, że z tą datą zostanie wystawiona faktura.

9) Art. 5 ust. 1 projektu ustawy

Art. 5 ust. 1 projektu ustawy wskazuje, do jakich dochodów będzie miała zastosowanie zmiana zaproponowana w art. 21 ust. 1 pkt 23c ustawy PIT. Ponieważ zmiana ta przywraca brzmienie zwolnienia sprzed 1 stycznia 2021 r., dlatego też będzie miała zastosowanie do dochodów uzyskanych od dnia 1 stycznia 2021 r.

Brzmienie art. 21 ust. 1 pkt 23c ustawy PIT nadane ustawą z 28 listopada 2020 r., na skutek zawarcia w tej ustawie przepisu art. 23 ust. 1, w praktyce nie było stosowane, mimo że z dniem 1 stycznia 2021 r. weszło w życie. Jednakże art. 23 ust. 1 ustawy z 28 listopada 2020 r. zawieszal działanie nowego zwolnienia podatkowego dotyczącego dochodów marynarzy do czasu uzyskania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej uznającej to rozwiązanie za program pomocy zgodny z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Wobec odmowy Komisji Europejskiej wydania pozytywnej decyzji o zgodności pomocy publicznej z rynkiem wewnętrznym, zwolnienie w brzmieniu nadanym ustawą z 28 listopada 2020 r. nie było i nie będzie stosowane. Zwolnienie podatkowe, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 23c ustawy PIT, w brzmieniu nadanym ustawą z 28 listopada 2020 r. nie wywołało zatem żadnych skutków, w tym nie miało wpływu na

rozliczenie marynarzy z podatku PIT za lata 2021–2024, mimo jego wejścia w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

10) Art. 5 ust. 2 projektu ustawy

Art. 5 ust. 2 projektu ustawy precyzuje, do jakich przychodów (dochodów) będzie miała zastosowanie zmiana w zakresie zwolnienia dotyczącego dochodów z tytułu udziału w funduszach kapitałowych, o których mowa w art. 30b ust. 1 pkt 5 ustawy PIT, oraz zmiana dotycząca zasad dokonywania odliczeń od przychodów opodatkowanych ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, o której mowa w art. 11 ust. 3 ustawy o ryczałcie.

Mając na uwadze, że zmiana art. 30b ust. 1 pkt 5 ustawy PIT dotyczy przepisów obowiązujących od 1 stycznia 2024 r., jest zasadne określenie, że będzie dotyczyła dochodów uzyskanych od 1 stycznia 2024 r.

Zasadne jest również, żeby zmiana art. 11 ust. 3 ustawy o ryczałcie miała zastosowanie do przychodów uzyskanych od 1 stycznia 2024 r. Zmiana ta ma charakter doprecyzowujący i ma na celu jedynie wyeliminowanie sygnalizowanych wątpliwości.

11) Art. 5 ust. 3 projektu ustawy

Art. 5 ust. 3 projektu ustawy precyzuje, do jakich dochodów będzie miała zastosowanie zmiana dotycząca art. 30c ust. 3a ustawy PIT w zakresie możliwości pomniejszania dochodu przedsiębiorstwa w spadku opodatkowanego tzw. podatkiem liniowym o odliczenia określone w art. 26 ust. 1 ustawy PIT, tj. odliczenia z tytułu np. dokonanych darowizn. Proponuje się, żeby zmiana znalazła zastosowanie do dochodów uzyskanych od 1 stycznia 2025 r. W konsekwencji w rozliczeniu dochodu za 2024 r. przedsiębiorstwo w spadku będzie stosowało takie same zasady, jakie stosowało w rozliczeniach w trakcie 2024 r.

12) Art. 6 projektu ustawy

Art. 6 projektu ustawy określa datę wejścia w życie poszczególnych rozwiązań proponowanych w projekcie. Co do zasady, większość projektowanych zmian wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Z dniem ogłoszenia wejdą w życie zmiany dotyczące: art. 21 ust. 1 pkt 23c ustawy PIT, określającego zwolnienie od podatku dla dochodów marynarzy pracujących na statkach morskich, które przywraca brzmienie tej regulacji sprzed 1 stycznia 2021 r., oraz zmiany w zakresie zwolnienia określonego w art. 52a ust. 1 pkt 3 ustawy PIT w odniesieniu do dochodów,

o których mowa w art. 30b ust. 1 pkt 5 ustawy PIT, tj. z umorzenia, odkupienia, wykupienia albo unicestwienia w inny sposób tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych, a także zmiana art. 11 ust. 3 ustawy o ryczałcie dotycząca zasad dokonywania odliczeń od przychodów opodatkowanych ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.

V. Wpływ na MŚP

Przyjmuje się, że proponowane zmiany w zakresie kasowego PIT będą miały korzystny wpływ na funkcjonowanie mikro i małych przedsiębiorstw. Projekt ustawy wdraża bowiem korzystne rozwiązania dla przedsiębiorców prowadzących działalność w niewielkich rozmiarach polegające na możliwości płacenia podatku dochodowego dopiero po faktycznym otrzymaniu zapłaty za wydany towar albo wykonaną usługę (maksymalnie do 2 lat od dnia wystawienia faktury). Możliwość ustalenia przychodu po otrzymaniu zapłaty, a nie np. już w dacie wystawienia faktury, pomimo nieotrzymania zapłaty za tę fakturę, skutkuje również późniejszym terminem zapłaty podatku, co korzystnie wpływa na płynność finansową przedsiębiorcy.

VI. Dodatkowe informacje

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt nie stwarza zagrożeń korupcyjnych.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jarosław Neneman Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jarosław Szatański Dyrektor Departamentu Podatków Dochodowych w Ministerstwie Finansów, tel. (22) 694-33-26 e-mail: jaroslaw.szatanski@mf.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 07 sierpnia 2024 r.</p> <p>Źródło: Zapowiedź z expose</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UA2</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Celem regulacji jest wsparcie w obszarze podatku dochodowego od osób fizycznych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w niewielkich rozmiarach. W obecnym stanie prawnym w podatku dochodowym od osób fizycznych zasadą jest memoriałowy sposób ustalania przychodów z działalności gospodarczej. Przychodem są bowiem kwoty należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont. Dla przedsiębiorców przychód z działalności gospodarczej powstaje w dacie wystawienia faktury, wykonania usługi lub wydania towaru, niezależnie od tego, czy otrzymali należną im zapłatę. W konsekwencji są obowiązani do zapłaty podatku dochodowego od dochodu, którego jeszcze faktycznie nie otrzymali.

Z memoriałowym sposobem ustalania przychodów koresponduje memoriałowy sposób ustalania kosztów uzyskania przychodów. Po stronie kosztów uzyskania przychodów ich memoriałowe rozliczanie umożliwia przedsiębiorcom, przy ustalaniu dochodu do opodatkowania, uwzględnianie kosztów uzyskania przychodów, które, de facto, nie zostały jeszcze zapłacone.

Memoriałowa zasada ustalania przychodów z działalności gospodarczej jest szczególnie uciążliwa dla przedsiębiorców prowadzących działalność w niewielkich rozmiarach. Negatywnie wpływa na ich płynność finansową i w efekcie, możliwość konkurencyjności z większymi firmami.

Wprawdzie ustalanie przez przedsiębiorców przychodów z działalności gospodarczej na zasadzie memoriału łagodzą przepisy o tzw. zatorach płatniczych, to jednak nie w każdym przypadku braku uregulowania należności przepisy te znajdują zastosowanie. Przepisy o zatorach płatniczych polegają na tym, że przedsiębiorcy mogą pomniejszyć podstawę obliczenia podatku o wartość wierzytelności, która nie została uregulowana lub zbyta w terminie 90 dni od dnia upływu terminu zapłaty określonego na fakturze (rachunku) lub w umowie. Drugostronnie, dłużnik ma obowiązek zwiększyć podstawę obliczenia podatku o wartość zobowiązania do zapłaty nieuregulowanego w tym samym terminie, tj. 90 dni od dnia upływu terminu zapłaty określonego na fakturze (rachunku) lub w umowie. Przepisy o zatorach płatniczych nie znajdują jednak zastosowania np. w sytuacji, gdy dłużnik jest w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego, postępowania upadłościowego lub w trakcie likwidacji albo gdy transakcja handlowa jest zawarta w ramach działalności wierzyciela oraz działalności dłużnika, z których dochody nie podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym na terytorium RP, albo w przypadku, gdy od daty wystawienia faktury (rachunku) lub zawarcia umowy dokumentującej wierzytelność upłynęły 2 lata, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym została wystawiona faktura (rachunek) lub została zawarta umowa. Proponowane zmiany mają również charakter doprecyzowujący w zakresie zwolnienia określonego w art. 52a ust. 1 pkt 3 ustawy PIT¹ w odniesieniu do dochodów, o których mowa w art. 30b ust. 1 pkt 5 ustawy PIT, tj. z umorzenia, odkupienia, wykupienia albo unicestwienia w inny sposób tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych.

Projekt ustawy wdraża także zmiany w zakresie:

- art. 9 ust. 5 ustawy PIT – zmiana porządkowa w zakresie odliczania straty, powstałej w okresie opodatkowania na ogólnych zasadach, od przychodów opodatkowanych ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych,
- art. 21 ust. 1 pkt 23c ustawy PIT – zwolnienie z podatku dochodów marynarzy z tytułu pracy na statkach morskich,
- art. 30c ust. 3a ustawy PIT – zmiana dotycząca dokonywania odliczeń od dochodu opodatkowanego tzw. podatkiem liniowym,
- art. 44 ust. 11 ustawy PIT – zmiana porządkowa dotycząca zwolnienia z obowiązku wpłacania zaliczek na podatek dochodowy przez wspólników spółki jawnej, partnerskiej lub komandytowej w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przez te spółki,

¹ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 226, z późn. zm.)

- art. 11 ust. 3 ustawy o ryczałcie² – zmiana doprecyzowująca dotycząca proporcjonalnego dokonywania odliczeń od przychodów opodatkowanych ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.

Projekt ustawy wprowadza też zmiany w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych³, o charakterze dostosowawczym uwzględniające kasową metodę rozliczania przychodów i kosztów uzyskania przychodów.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponowane rozwiązania zakładają wdrożenie zmian w przepisach ustawy PIT oraz ustawy o ryczałcie, polegających na wprowadzeniu możliwości wyboru kasowego rozliczania przychodów i kosztów uzyskania przychodów (tzw. kasowego PIT) przez przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w niewielkich rozmiarach. Kasowy PIT będzie fakultatywną formą rozliczeń, którą podatnik będzie wybierał, składając oświadczenie naczelnikowi urzędu skarbowego. Dzięki tym rozwiązaniom przedsiębiorcy ci będą płacić podatek dochodowy od osób fizycznych dopiero po faktycznym otrzymaniu zapłaty za wydany towar albo wykonaną usługę oraz potrącać koszty uzyskania przychodów w dacie zapłaty za otrzymany towar lub wykonaną usługę. Po upływie 2 lat, licząc od dnia wystawienia faktury, będą obowiązani rozpoznać przychód z działalności gospodarczej, nawet jeżeli nie otrzymają od kontrahentów zapłaty za wydany towar lub wykonaną usługę.

Kasowy PIT będą mogli wybrać przedsiębiorcy wykonujący działalność wyłącznie samodzielnie, jeżeli ich przychody z tej działalności w poprzednim roku podatkowym nie przekroczyły kwoty odpowiadającej równowartości 250 tys. euro (przeliczone na złote według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP na pierwszy dzień roboczy października roku poprzedzającego rok podatkowy) oraz przedsiębiorcy, którzy rozpoczynają prowadzenie działalności gospodarczej. Wprowadzenie kryterium kwalifikującego do skorzystania z kasowego PIT w wysokości do 250 tys. euro przychodów z działalności w poprzednim roku podatkowym jest podyktowane faktem, że rozwiązanie to jest adresowane do małych firm, prowadzących działalność w niewielkich rozmiarach. To małe firmy najbardziej dotyka problem zatorów płatniczych jako najsłabszych podmiotów na rynku. Z tego względu jest uzasadnione podejmowanie działań, które będą w szczególności zapobiegać powstawaniu zatorów płatniczych u przedsiębiorców prowadzących małe firmy i przyczynią się do poprawy ich płynności finansowej. Przy tak określonym limicie znacząca część podatników będzie mogła skorzystać z tego rozwiązania. Według danych z zeznań za 2022 r., w przypadku PIT-36 (zeznanie składane przez przedsiębiorców rozliczających się skalą podatkową) – 95% podatników wykazało przychód poniżej 250 tys. euro, w przypadku PIT-36L (zeznanie składane przez przedsiębiorców rozliczających się tzw. podatkiem liniowym) – 65%, a PIT-28 (zeznanie składane przez przedsiębiorców rozliczających się ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych) – 97%. Kasowego PIT nie będą mogli wybrać przedsiębiorcy, którzy prowadzą księgi rachunkowe. Ten sposób rozliczenia znajdzie zastosowanie wyłącznie do transakcji pomiędzy przedsiębiorcami (tzw. B2B), tj. przychód i koszty uzyskania przychodów podatnik będzie rozpoznawał w sposób kasowy, gdy stroną transakcji będzie inny przedsiębiorca. Dokonany przez podatnika wybór kasowego PIT będzie obowiązywał przez cały rok podatkowy, nawet gdy w trakcie roku podatnik przekroczy limit 250 tys. euro przychodów. Utrata prawa do kasowego PIT, w związku z przekroczeniem limitu, nastąpi dopiero od następnego roku podatkowego.

Prawo wyboru kasowego PIT będą mieli przedsiębiorcy (podatnicy) osiągających przychody z działalności gospodarczej opodatkowani podatkiem dochodowym od osób fizycznych na ogólnych zasadach według skali podatkowej, IP BOX lub tzw. podatkiem liniowym, oraz przedsiębiorcy (podatnicy) opłacający od przychodów z działalności gospodarczej zryczałtowany podatek dochodowy w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych.

Proponowana zmiana o charakterze doprecyzowującym w zakresie zwolnienia określonego w art. 52a ustawy PIT ma na celu wyeliminowanie wątpliwości co do zakresu zwolnienia określonego w tym przepisie i polega na doprecyzowaniu jego treści poprzez wskazanie, że dotyczy również dochodów, o których mowa w art. 30b ust. 1 pkt 5 ustawy PIT, tj. z umorzenia, odkupienia, wykupienia albo unicestwienia w inny sposób tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych. Proponowana zmiana art. 9 ust. 5 ustawy PIT ma charakter porządkowy. Przepis ten wskazuje na możliwość rozliczania straty, powstałej w okresie opodatkowania na ogólnych zasadach, od przychodów opodatkowanych ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Obecne brzmienie art. 9 ust. 5 ustawy PIT wskazuje na możliwość odliczania straty jedynie od przychodów z art. 6 ust. 1 ustawy o ryczałcie, tj. od przychodów z działalności gospodarczej. Regulacja ta nie przystaje do brzmienia art. 11 ustawy o ryczałcie, który wskazuje na możliwość odliczenia straty w ryczałcie również od przychodów, o których mowa w art. 6 ust. 1a i 1d ustawy o ryczałcie, tj. od przychodów z najmu prywatnego i od przychodów ze sprzedaży przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych określonych w art. 20 ust. 1c ustawy PIT. Proponowana zmiana w art. 21 ust. 1 pkt 23c ustawy PIT przywraca brzmienie tej regulacji sprzed 2021 r. Obecne brzmienie nadane ustawą z dnia 28 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów

² Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 776, z późn. zm.).

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.).

osiąganych przez osoby fizyczne oraz niektórych innych ustaw⁴, które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2021 r., w praktyce nigdy nie obowiązywało. Jego stosowanie było bowiem odroczone w czasie i uzależnione od uzyskania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej uznającej to rozwiązanie za program pomocy zgodny z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c TFUE. Komisja Europejska nie wydała takiej decyzji, a więc przepis ten w brzmieniu zmienionym od dnia 1 stycznia 2021 r. nie był i nie będzie stosowany. Stąd konieczne stało się przywrócenie brzmienia zwolnienia sprzed 1 stycznia 2021 r. i zagwarantowanie, że będzie miało zastosowanie do dochodów uzyskanych od dnia 1 stycznia 2021 r.

Proponowana zmiana w zakresie art. 30c ust. 3a ustawy PIT dotyczy możliwości pomniejszania dochodu przedsiębiorstwa w spadku opodatkowanego tzw. podatkiem liniowym o odliczenia określone w art. 26 ust. 1 ustawy PIT, tj. odliczenia z tytułu np. dokonanych darowizn. Na podstawie art. 26 ust. 15 ustawy PIT prawo dokonywania odliczeń, o których mowa w art. 26 ust. 1 ustawy PIT, nie przysługuje przedsiębiorstwu w spadku, które stosuje opodatkowanie na ogólnych zasadach według skali podatkowej. Z tego względu proponuje się zmianę przepisów ustawy PIT w taki sposób, żeby prawo do dokonywania takich odliczeń było wyłączone również w odniesieniu do przedsiębiorstwa w spadku, które korzysta z opodatkowania tzw. podatkiem liniowym, o którym mowa w art. 30c ustawy PIT.

Proponowana zmiana art. 44 ust. 11 ustawy PIT ma charakter porządkowy. Przepis ten zwalnia z obowiązku wpłacania w trakcie roku zaliczek na podatek dochodowy podatników, którzy prowadzą działalność gospodarczą jako wspólnicy spółki jawnej, spółki partnerskiej i spółki komandytowej, w przypadku gdy spółka zawiesiła wykonywanie działalności gospodarczej. Z uwagi na fakt, że spółka komandytowa jest podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych, jest zasadne usunięcie spółki komandytowej z zakresu przepisu art. 44 ust. 11 ustawy PIT.

Proponowana zmiana art. 11 ust. 3 ustawy o ryczałcie ma charakter doprecyzowujący. Przepis ten określa zasady dokonywania odliczeń od przychodów opodatkowanych ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Proponowana zmiana ma na celu wyeliminowanie wątpliwości i jednoznaczne rozstrzygnięcie, że w przypadku osiągania przychodów z różnych źródeł, np. z działalności gospodarczej oraz z najmu prywatnego, i dokonywania odliczeń, np. z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne albo straty z lat ubiegłych, odliczeń tych podatnik dokonuje zarówno od przychodu z działalności gospodarczej, jak i od przychodu z najmu prywatnego, w takiej proporcji, w jakiej przychody z poszczególnych źródeł przychodów pozostają w ogólnej kwocie przychodów z tych źródeł.

Proponowane zmiany w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych uwzględniają rozwiązania w zakresie kasowego PIT w przepisach regulujących zasady opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W zakresie podatków bezpośrednich, w tym podatku dochodowego od osób fizycznych, każde państwo członkowskie UE może realizować własną politykę podatkową. Kwestie regulowane projektem ustawy nie podlegają też żadnej formie harmonizacji na szczeblu UE czy umów międzynarodowych. Na ten moment Unia Europejska nie narzuca swoim członkom jednolitego systemu podatków bezpośrednich. Poszczególne państwa członkowskie mogą więc ustalać zakres opodatkowania według własnego uznania.

Metoda kasowego PIT w wybranych krajach:

Austria

Do kasowego sposobu ewidencjonowania przychodów i wydatków są uprawnieni m.in. przedsiębiorcy, jeśli ich przychody ze sprzedaży w dwóch kolejnych latach kalendarzowych nie przekroczyły 700 000 euro. Podmioty te są uprawnione do prowadzenia ksiąg uproszczonych, w których dokonują ewidencji wyłącznie przychodów i wydatków, za moment ich ewidencji w księgach przyjmując moment wystąpienia przepływu pieniężnego. Wybór jest fakultatywny, tj. podatnicy mogą dobrowolnie nadal prowadzić pełną księgowość lub przejść na formę uproszczoną.

Czechy

Osoby, które nie mają obowiązku prowadzenia podatkowych ksiąg rachunkowych, mogą prowadzić księgi podatkowe (tzw. uproszczona księgowość). Mogą ją prowadzić jedynie JDG, jeśli za poprzedni rok nie przekroczyły 25 mln koron. Przy prowadzeniu prostej księgowości (księgi podatkowe) należy prowadzić m.in. dziennik kasowy (zawiera on informacje o: środkach pieniężnych w gotówce i na rachunkach, przychodach i wydatkach faktycznie otrzymanych lub poniesionych w okresie rozliczeniowym, pozycjach przejściowych, za które uznaje się przepływy środków). Na podstawie prowadzonej ewidencji ustala się podstawę opodatkowania i wysokość podatku dochodowego.

Estonia

Przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w formie jednoosobowej – zgodnie z przepisami estońskiej ustawy o rachunkowości – mogą prowadzić księgowość w oparciu o zasadę kasową, tj. transakcje biznesowe są księgowane wówczas, gdy realizowana jest płatność lub płatność w związku z transakcją jest otrzymywana. Obligatoryjna dla podmiotów gospodarczych prowadzonych w innych formach prawno-organizacyjnych jest metoda memoriałowa.

Podatnik w składanym zeznaniu podatkowym jest zobowiązany do skorygowania dochodu ustalonego na podstawie ksiąg rachunkowych prowadzonych w oparciu o zasadę memoriałową do zasady kasowej.

Francja

⁴ Dz. U. poz. 2123

Metoda kasowa jest nazywana we francuskiej legislacji "super uproszczoną księgowością". Stanowi ona odstępstwo od ogólnej metody memoriałowej i stanowi, że osoby fizyczne objęte fakultatywnie lub automatycznie uproszczonym systemem podatku realnego mogą wprowadzać do rachunku zysków i strat, w zależności od terminu ich zapłaty, obciążenia, których okresowość nie przekracza jednego roku, z wyłączeniem zakupów.

Szwecja

Metoda kasowa jest dostępna fakultatywnie dla wszystkich podmiotów gospodarczych, których roczny obrót wynosi mniej niż 3 mln koron szwedzkich (ok. 1,2 mln złotych). Metoda kasowa w rozumieniu szwedzkiej administracji podatkowej oznacza, że firma może opóźnić rejestrację zdarzeń gospodarczych do czasu realizacji płatności. W przypadku sprzedaży firma nie księguje sprzedaży w momencie wystawienia faktury, a dopiero w momencie wpływu płatności od klienta. Zaciągane należności i zobowiązania nie muszą być ewidencjonowane w sposób ciągły w ciągu roku. Jednak na koniec roku obrotowego wszystkie niezapłacone wierzytelności i długi muszą być spisane i wpisane do ewidencji.

Węgry

Przychody, zwłaszcza w związku z działalnością gospodarczą prowadzoną na własny rachunek, stanowią kwotę otrzymaną tytułem wynagrodzenia za sprzedany produkt, towar, usługę (...). Analogicznie, koszty to wydatki poniesione na zakup materiałów, zakup towaru (...). Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą obowiązują zatem metoda kasowa wykazywania przychodów i kosztów z prowadzonej działalności gospodarczej. Tożsame przepisy dotyczą podstawy opodatkowania przedsiębiorcy, tj. przychód i koszty są ujawniane w momencie faktycznego przepływu środków pieniężnych.

Luksemburg

Ogólne obowiązki w zakresie sporządzania dokumentacji bilansowej są uregulowane w kodeksie spółek handlowych. Wskazuje on m.in. listę podmiotów, które są zobligowane do prowadzenia pełnej księgowości w oparciu o ujednoczony system kont (plan comptable normalisé (PCN)), którego wzór normują przepisy odrębne. Szczególne warunki zarezerwowane są dla działalności regulowanych, np. instytucji finansowych, ale również dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w formie osoby fizycznej i spółki nieposiadające osobowości prawnej. Osoby fizyczne, jawne i komandytowe obowiązują ponadto limit obrotów, tj. 100 000 euro z wyłączeniem podatku od wartości dodanej. Na gruncie dekretu królewskiego stanowiącego podstawę prawną i bezpośrednio odesłanie z przepisów podatkowych, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą mogą zrezygnować z ksiąg rachunkowych i ewidencjonować zdarzenia gospodarcze w momencie otrzymania bądź dokonywania wydatków środków pieniężnych (metoda kasowa).

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
podatnicy prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą uzyskujący przychody nieprzekraczające kwoty 250 tys. euro	2,3 mln podatników (potencjalna grupa, do której dedykowane jest to rozwiązanie będzie niższa, bowiem liczba ta dotyczy zarówno podatników prowadzących działalność wyłącznie indywidualnie, jak i w formie spółki)	MF – dane z zeznań podatkowych za 2022 r.	Podatkowe wsparcie wskazanej grupy podatników poprzez możliwość późniejszego zapłacenia podatku, tj. dopiero po faktycznym otrzymaniu zapłaty za wydany towar albo wykonaną usługę (maksymalnie do 2 lat od dnia wystawienia faktury).
naczelnicy urzędów skarbowych	400	dane ze strony internetowej MF: https://www.gov.pl/web/kas/struktura-kas	Konieczność weryfikowania przez organy podatkowe prawidłowości stosowania przez podatników kasowego PIT, np. w zakresie limitu przychodów w kwocie 250 tys. euro w roku poprzednim lub rozpoznania przez podatników przychodu z działalności gospodarczej z upływem 2 lat od wystawienia faktury, nawet jeżeli w tym czasie faktura nie zostanie opłacona.
Ministerstwo Finansów	1		Realizacja zadań związanych z kasowym PIT, np. w zakresie udzielania odpowiedzi na pytania dotyczące tego

			zagadnienia kierowane przez podatników, dziennikarzy, parlamentarzystów (np. interpelacje poselskie, senatorskie, oświadczenia, zapytania) oraz w zakresie usługi w serwisie e-Urząd Skarbowy (nowe funkcjonalności dotyczące oświadczenia o wyborze i zawiadomienia o rezygnacji z kasowego PIT).
--	--	--	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W odniesieniu do projektu nie były prowadzone konsultacje poprzedzające jego przygotowanie, tzw. pre-konsultacje publiczne.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa⁵ oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów⁶, projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

W ramach konsultacji publicznych projekt został przekazany następującym organizacjom:

1. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
2. Business Centre Club
3. Konfederacja Lewiatan
4. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców
5. Związek Banków Polskich
6. Krajowa Izba Radców Prawnych
7. Polska Izba Biegłych Rewidentów
8. Krajowa Rada Doradców Podatkowych
9. Stowarzyszenie Księgowych w Polsce – Zarząd Główny
10. Związek Rzemiosła Polskiego
11. Krajowa Izba Gospodarcza
12. Fundacja Małych i Średnich Przedsiębiorstw
13. Izba Pracodawców Polskich
14. Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce
15. Rada Dialogu Społecznego
16. Krajowa Izba Rozliczeniowa
17. Krajowa Izba Biur Rachunkowych
18. Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji
19. Federacja Przedsiębiorców Polskich
20. Polskie Towarzystwo Gospodarcze

W celu zaopiniowania projekt otrzymali:

1. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
2. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
3. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
4. Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców
5. Rzecznik Praw Obywatelskich
6. Rada Działalności Pożytku Publicznego
7. Prezes Narodowego Banku Polskiego
8. Prezes Sądu Najwyższego
9. Prezes Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa

Konsultacje projektu ustawy były prowadzone w II kwartale 2024 r.

Podsumowanie wyników konsultacji publicznych i opiniowania zostało przedstawione w raporcie z konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2024 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)

⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 248.

⁶ M.P. z 2022 r. poz. 348.

Dochody ogółem									
budżet państwa									
JST									
NFZ									
ZUS									
FP									
Wydatki ogółem									
budżet państwa									
JST									
pozostałe jednostki (oddzielnie)									
Saldo ogółem									
budżet państwa									
JST									
NFZ									
ZUS									
FP									
Źródła finansowania		<p>Z uwagi na fakultatywny charakter oraz określone zasady stosowania tej metody rozliczenia (kasowy PIT) trudno jednoznacznie ocenić skutki finansowe stosowania tego rozwiązania przez przedsiębiorców. Niemniej jednak należy uznać, że będą one dla nich neutralne w dłuższym okresie. Koncepcja przewiduje bowiem, że z upływem 2 lat, licząc od dnia wystawienia faktury, podatnik będzie obowiązany rozpoznać przychód z działalności gospodarczej, nawet jeżeli nie otrzyma od kontrahenta zapłaty za wydany towar lub wykonaną usługę.</p> <p>Według danych z rozliczenia podatku PIT za 2022 r. 2,3 mln podatników uzyskało przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej nieprzekraczające w skali roku kwoty 250 tys. euro, tj. 90% podatników wykazujących przychody z tego tytułu.</p> <p>Największą grupę stanowili podatnicy opodatkowani na zasadach ogólnych przy zastosowaniu skali podatkowej (1,3 mln podatników), kolejną – podatnicy opodatkowani w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych (0,7 mln podatników) i podatnicy opodatkowani na zasadach ogólnych według 19% stawki podatku (0,3 mln podatników).</p> <p>W tej grupie są zarówno podatnicy prowadzący działalność wyłącznie indywidualnie, jak i w formie spółki, co oznacza, że potencjalna grupa, do której dedykowane jest to rozwiązanie, będzie niższa.</p>							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń									
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe									
Skutki									
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2024 r.)	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
	(dodaj/usuń)								
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	<p>Proponowane rozwiązania w zakresie kasowego PIT będą miały korzystny wpływ na warunki funkcjonowania i rozwój przedsiębiorstw. Co do zasady, rozwiązania te są adresowane do przedsiębiorców prowadzących działalność w niewielkich rozmiarach. Wybór tego sposobu rozliczeń jest bowiem warunkowany limitem przychodów z poprzedniego roku w kwocie 250 tys. euro. Jednak z tego rozwiązania będą mogli skorzystać również przedsiębiorcy rozpoczynający prowadzenie działalności gospodarczej i stosować korzystne rozwiązania wynikające z kasowego PIT do końca roku podatkowego, bez względu na wysokość przychodów osiągniętych w roku rozpoczęcia działalności. Wpłyne to niewątpliwie korzystnie na prowadzenie działalności gospodarczej.</p>							

	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Proponowane zmiany w zakresie kasowego PIT będą miały korzystny wpływ na funkcjonowanie mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw. Projekt ustawy wdraża korzystne rozwiązania dla przedsiębiorców prowadzących działalność w niewielkich rozmiarach polegające na możliwości płacenia podatku dochodowego dopiero po faktycznym otrzymaniu zapłaty za wydany towar albo wykonaną usługę (maksymalnie do 2 lat od dnia wystawienia faktury). Możliwość ustalenia przychodu po otrzymaniu zapłaty, a nie np. już w dacie wystawienia faktury, pomimo nieotrzymania zapłaty za tę fakturę, skutkuje również późniejszym terminem zapłaty podatku, co korzystnie wpływa na płynność finansową przedsiębiorcy.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Nie przewiduje się bezpośredniego wpływu planowanych rozwiązań na sytuację ekonomiczną rodzin i obywateli, w tym osób starszych i niepełnosprawnych.
	(dodaj/usuń)	
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz: Wybór kasowego PIT będzie następował poprzez złożenie na piśmie oświadczenia właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego. Oświadczenie nie będzie miało sformalizowanego wzoru.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Brak wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Brak wpływu.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Ustawa wejdzie w życie, co do zasady, z dniem 1 stycznia 2025 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ewaluacja projektu nastąpi po 3 latach od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. Miernik – liczba podatników prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, korzystających z kasowej metody rozliczania.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

RAPORT Z KONSULTACJI

do projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (projekt z 23 kwietnia 2024 r.)

1. Omówienie wyników przeprowadzanych konsultacji publicznych i opiniowania.

W odniesieniu do projektu nie były prowadzone konsultacje poprzedzające jego przygotowanie tzw. pre-konsultacje publiczne.

W ramach konsultacji publicznych projekt ustawy otrzymali:

1. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
2. Business Centre Club
3. Konfederacja Lewiatan
4. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców
5. Związek Banków Polskich
6. Krajowa Izba Radców Prawnych
7. Polska Izba Biegłych Rewidentów
8. Krajowa Rada Doradców Podatkowych
9. Stowarzyszenie Księgowych w Polsce – Zarząd Główny
10. Związek Rzemiosła Polskiego
11. Krajowa Izba Gospodarcza
12. Fundacja Małych i Średnich Przedsiębiorstw
13. Izba Pracodawców Polskich
14. Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce
15. Rada Dialogu Społecznego
16. Krajowa Izba Rozliczeniowa
17. Krajowa Izba Biur Rachunkowych
18. Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji
19. Federacja Przedsiębiorców Polskich
20. Polskie Towarzystwo Gospodarcze

W ramach opiniowania projekt ustawy otrzymali

1. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
2. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
3. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
4. Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców

5. Rzecznik Praw Obywatelskich
6. Rada Działalności Pożytku Publicznego
7. Prezes Narodowego Banku Polskiego
8. Prezes Sądu Najwyższego
9. Prezes Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), oraz stosownie do § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r., poz. 348), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt ustawy został przekazany do uzgodnień Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Na posiedzeniu w dniu 21 maja 2024 r. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego pozytywnie zaopiniowała projekt ustawy.

Informację o braku uwag do projektu ustawy przekazali:

1. Porozumienie Zielonogórskie Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia,
2. Polska Izba Biegłych Rewidentów,
3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego przekazał informację, że projekt ustawy nie podlega opiniowaniu przez Sąd Najwyższy.

Lp.	Jednostka redakcyjna	Podmiot, który przedstawił stanowisko/opinię	Stanowisko/opinia podmiotu	Stanowisko MF
1.	Uwaga ogólna	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	Zaproponowany w ramach ww. projektu Kasowy PIT, ma pomóc firmom i sama idea jest szczytna. Jednakże stopień skomplikowania przepisów spowoduje, że niewielu przedsiębiorców wybierze tę formę opodatkowania. Autorzy projektu nie wyciągnęli wniosków i nie sięgnęli do doświadczeń „kasowego VAT” (art. 21 ustawy o podatku VAT). To rozwiązanie funkcjonuje ponad 20 lat. Zainteresowanie podatników jest znikome (MF dysponuje dokładnymi danymi), przy czym wydaje się, że MF nie podjęło trudu zbadania nikłego zainteresowania tym z założenia korzystnym dla podatników rozwiązaniem. Jednym z powodów jest niespójność z przepisami o podatkach dochodowych, co powoduje w dużej mierze konieczność dwukrotnego ujmowania tych samych zdarzeń gospodarczych	Uwaga informacyjna

			<p>– zgodnie z zasadami ogólnymi w podatkach dochodowych oraz na zasadzie wyjątku dla celów VAT (konieczne jest przy tym wzięcie pod uwagę dodatkowych danych i wracanie do ujęcia niektórych zdarzeń po wielu miesiącach). Tworzenie podobnych rozwiązań w podatku dochodowym powinno być poprzedzone analizą przyczyn niepowodzenia „kasowego VAT”. Po raz kolejny, departamenty podatkowe działają bez porozumienia, nie biorąc pod uwagę oddziaływania proponowanego rozwiązania na inne podatki.</p>	
2.	Uwaga ogólna	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	<p>Większość małych firm (a do nich jest skierowana metoda kasowa) rozlicza się w biurach rachunkowych. Zatem jeśli przedsiębiorca prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą chciałby skorzystać z tej metody, to będzie musiał za nią słono zapłacić – co w efekcie może okazać się, że stanie się ona nieopłacalna. Warto wyjaśnić przyczyny takiego stanu rzeczy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Obecnie biura rachunkowe dekretnują dokumenty na podstawie dostarczanych przez przedsiębiorcę faktur. Rzadko kiedy, przedsiębiorcy dostarczają również wyciągi bankowe (przeważnie, gdy księgowane są w koszty opłaty bankowe, odsetki od kredytu, czy też płatności wchodzące w różnice kursowe). Natomiast są to rzadkie przypadki. 2) Przy Kasowym PIT przedsiębiorca będzie musiał dostarczać wyciągi bankowe i dodatkowo poświęcać czas na dokładne opisanie całego wyciągu (przy szybkich płatnościach lub zakupach w sieci często z wyciągu nie wynika bezpośrednio za którą fakturę jest płatność). 3) Tak przygotowywany wyciąg bankowy wraz z dokumentami biuro rachunkowe będzie dopiero mogło zadekretować. W projekcie jest zapisane, że przy stosowaniu metody kasowej PIT, trzeba będzie prowadzić dodatkowe rejestry opłaconych faktur sprzedaży i zakupu oraz co miesiąc ponownie weryfikować dokumenty, cofając się do poprzednich okresów, aby odznaczyć opłacone dokumenty. Ta usługa z pewnością dostarczy wiele dodatkowej pracy, a koszt zostanie w całości przerzucony na klienta biura. 4) Dodatkowo przedsiębiorcy będą musieli powiadamiać biuro rachunkowe, jeśli jakaś faktura zostanie opłacona gotówką lub przez kompensatę, lub gdy faktura została częściowo opłacona a nie w całości. 5) Problem, jaki tu się pojawia, to biurokracja związana z kasowym PIT, istnieje spore ryzyko popełnienia błędu, co będzie skutkowało powstaniem zaległości podatkowej. Już obecnie przedsiębiorcy zapominają o przekazaniu ważnych informacji dla biura rachunkowego i przypominają sobie o tym dopiero w kolejnych okresach sprawozdawczych lub gdy otrzymują zawiadomienie z Urzędu Skarbowego (dowodem na to jest np. 	<p>Kasowy PIT to fakultatywna forma rozliczeń. To podatnik, mając na uwadze związane z kasowym PIT obowiązki oraz kierując się rachunkiem ekonomicznym uwzględniającym również koszty obsługi finansowo-księgowej, zdecyduje o wyborze kasowego PIT.</p> <p>Nieuzasadnione jest twierdzenie, że „w projekcie jest zapisane, że przy stosowaniu metody kasowej PIT, trzeba będzie prowadzić dodatkowe rejestry opłaconych faktur sprzedaży i zakupu (...)”. Projekt ustawy nie wprowadza obowiązku prowadzenia ewidencji faktur zakupu.</p>

			<p>niezapłacona – nieterminowo lub w ogóle – zaliczka na podatek dochodowy).</p> <p>6) Należy przy tym zaznaczyć, że część programów księgowych trzeba będzie dostosować do nowego projektu, aby księgowi nie musieli ręcznie prowadzić rejestrów płatności.</p> <p>7) Projekt dodatkowo komplikują wyjątki od reguły np. niemożność stosowania kasowego PIT na rzecz osób fizycznych oraz przy sprzedaży środków trwałych, co przyczynia się do większego ryzyka popełnienia błędu.</p> <p>8) Podatek PIT i tak trzeba będzie zapłacić po dwóch latach, nawet jeśli nierzetelny kontrahent nie opłaci faktury. Jest to więc podatek odroczone. Wyobraźmy sobie sytuację, w której po dwóch latach firma jest w trudnej sytuacji – obowiązek zapłacenia podatku od kilku niezapłaconych faktur od kontrahentów w skumulowanym okresie, może doprowadzić do upadłości firmy. Tym bardziej, że przedsiębiorcy żyją w takich czasach, gdzie trudno sporządzić prognozę na okres dłuższy niż 6 miesięcy.</p> <p>9) Kasowy PIT będzie przysługiwał tylko przedsiębiorcom rozpoczynającym działalność oraz tym, których przychody z poprzedniego roku nie przekroczyły 250 tys. euro. To dość niski limit, chociażby patrząc na branżę budowlaną czy handlową. Zatem, aby wprowadzane rozwiązanie mogło w praktyce przynieść wymierną korzyść i przyczynić się do poprawy płynności finansowej u przedsiębiorców, należałoby limit przychodów dla kasowego PIT podnieść przynajmniej do limitu 2 500 000 euro. Byłby to limit rozsądny, jaki ustawodawca aktualnie planuje wprowadzić dla obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych wymaganych przepisami ustawy o rachunkowości.</p> <p>10) Z nowych przepisów nie skorzystają spółki osobowe oraz jednoosobowe działalności gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, a szkoda – nie znaleźliśmy również uzasadnienia tej sytuacji. W końcu spółki tworzone są w jakimś celu (np. współpracy) i często składają się one z dwóch jednoosobowych działalności gospodarczych, w których każda z nich rozlicza się osobno podatkiem dochodowym np. s.c. Zatem na podstawie spółki rozlicza się wyłącznie podatek VAT (wspólnie dla całej spółki). Natomiast działalności gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, robią to z powodów dostarczania informacji i całościowego obrazu o działalności. W takich działalnościach, wprowadzenie kasowego PIT byłoby nawet prostsze dla przedsiębiorcy, gdyż rozliczane są wyciągi bankowe</p>	
--	--	--	---	--

3.	Uwaga ogólna	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	<p>W projekcie występują nieprawidłowości terminologiczne. Nie podejrzewamy, że celowo wprowadzono jeszcze bardziej skomplikowane pojęcia, cyt.:</p> <p>„4a. Koszty uzyskania przychodów, z wyjątkiem kosztów, o których mowa w ust. 8, poniesione w roku podatkowym, w którym podatnik stosuje metodę kasową rozliczania przychodów, wynikające z transakcji dokonanych między podatnikiem a przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, są potrącane w roku podatkowym, w którym została uregulowana należność, nie wcześniej jednak niż w dacie poniesienia kosztu. Przepis art. 14c ust. 3 stosuje się odpowiednio”.</p> <p>W tym miejscu powstaje pytanie, czy zdanie nawiązujące do kosztów ma na celu – przyporządkowywanie do każdej faktury przychodowej odpowiednich faktur kosztowych, czy też ustawodawca się pomylił?</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. W projektowanym art. 22 ust. 4a ustawy PIT została zmieniona terminologia w odniesieniu do kosztów uzyskania przychodów potrącanych w roku podatkowym.</p>
4.	Art. 1 pkt 2 projektu (dotyczy art. 14c ust. 1 ustawy o PIT)	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	<p>„Działalność prowadzona samodzielnie” jest w uzasadnieniu objaśniona, jednak brak definicji regulującej to pojęcie w przepisach. Zdecydowanie użycie określenia „jednoosobowa działalność gospodarcza” byłoby bardziej jednoznaczne (nie prowadzi do wątpliwości związanych z zatrudnianiem pracowników) lub zdefiniowanie „działalności prowadzonej samodzielnie”.</p>	<p>W projekcie ustawy użyto pojęcia „prowadzenie działalności gospodarczej samodzielnie” w celu zachowania wewnętrznej spójności w przepisach o podatku dochodowym. Pojęcie „działalności gospodarczej prowadzonej samodzielnie” funkcjonuje bowiem w ustawie PIT, np. w art. 9a ust. 3 i 5, art. 14 ust. 2 pkt 17 i ust. 3 pkt 12, art. 22k ust. 11, a także w ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym (...), np. w art. 6 ust. 4, 5, 6, art. 8 ust. 1 i 2.</p>
5.	Art. 1 pkt 2 projektu (dotyczy art. 14c ust. 2 ustawy o PIT)	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	<p>W założeniu kasowego PIT przychód powstaje w momencie uregulowania należności przez kontrahenta lub po upływie 2 lat licząc od dnia wystawienia faktury, zawarcia umowy itd. W związku z powyższym, rozwiązanie to ma charakter bardziej zbliżony do „wakacji” od PIT niż faktycznej metody kasowej.</p> <p>W kasowej metodzie VAT – w przypadku sprzedaży na rzecz podatników, limit czasowy nie występuje (występuje jedynie w przypadku sprzedaży na rzecz nie podatników). Nad takim samym rozwiązaniem należałoby się zastanowić w przypadku podatku dochodowego od osób fizycznych. Zgodnie z treścią projektu ustawy - Nie znajdzie jednak zastosowania ograniczenie w stosowaniu przepisów o zatorach płatniczych określone w art. 26i ust. 10 pkt 2 ustawy PIT, zgodnie z którym przepisów o zatorach nie stosuje się m. in. w sytuacji, gdy od daty wystawienia faktury</p>	<p>Przyjęto, że po upływie 2 lat od wystawienia faktury przedsiębiorca rozpoznaje przychód, nawet jeżeli nie otrzyma od kontrahenta zapłaty. Jak wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy, taka regulacja ma zapobiegać świadomemu, długotrwałemu odwlekaniu zapłaty w celu unikania płacenia podatku dochodowego. Jednocześnie, zaproponowano zmianę przepisów o tzw. zatorach płatniczych w celu zachowania prawa do skorzystania przez przedsiębiorcę z tzw. ulgi na złe długi.</p>

			<p>(rachunku) lub zawarcia umowy dokumentującej wierzytelność upłynęły 2 lata, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym została wystawiona faktura (rachunek) lub została zawarta umowa. W takim przypadku zmniejszenia podstawy obliczenia podatku lub zwiększenia straty (ulgi na złe długi), podatnik będzie dokonywał odpowiednio przy obliczeniu zaliczki za okres, w którym ustalili przychód z uwagi na upływ dwuletniego okresu lub w zeznaniu podatkowym składanym za rok podatkowy, w którym ustalili przychód z uwagi na upływ dwuletniego okresu.</p> <p>Po rozpoznaniu przychodu w związku z nieotrzymaniem płatności od kontrahenta w terminie 2 lat od dnia np. wystawienia faktury, podatnik będzie miał więc prawo zastosowania ulgi na złe długi, w odniesieniu do tego „fikcyjnego” przychodu. Takie rozwiązanie jest niepotrzebnym zwiększaniem formalności i może okazać się niekorzystne dla podatnika, który np. zapomni o tym, że w odniesieniu do danego przychodu, którego dotychczas nie rozpoznał w związku ze stosowaniem kasowego PIT, upłynął termin 2 lat. Może to z kolei skutkować niewykazaniem takiego przychodu i negatywnymi konsekwencjami dla przedsiębiorcy, który i tak mógłby w tym zakresie zastosować ulgę na złe długi (w związku z czym, w uproszczeniu nie opodatkowywać tego przychodu). Zniesienie dwuletniego limitu w kasowym PIT dałoby taki sam efekt, a jednocześnie zwiększyło przejrzystość przepisów, bezpieczeństwo ich stosowania oraz pewność podatników a także zmniejszyło ilość formalności.</p>	
6.	Art. 1 pkt 2 projektu (dotyczy art. 14c ust. 1 pkt 3 ustawy o PIT)	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	<p>W odniesieniu do podatników rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej (w proponowanym art. 14c ust. 1 pkt 3) przewiduje się, że podatnik taki będzie miał czas na wybór kasowego PIT w terminie do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu rozpoczęcia działalności. Przy takim sformułowaniu przepisu oraz braku legalnej definicji faktu „rozpoczęcia działalności gospodarczej” powstaną wątpliwości z terminowym wykonaniem tego obowiązku. Ustawa o PIT nie definiuje pojęcia „momentu rozpoczęcia działalności gospodarczej”. Nie wiadomo zatem, jaka czynność decyduje o jej rozpoczęciu. Nie wiadomo jak do tego problemu podchodzić będą organy podatkowe. Dlatego proponujemy, aby w treści przepisu zapisać, że podatnik rozpoczynający prowadzenie działalności gospodarczej będzie miał czas na wybór kasowego PIT w terminie do 20-tego dnia następnego miesiąca po miesiącu, w którym osiągnie pierwszy przychód z działalności gospodarczej. Takie sformułowanie będzie spójne z aktualnymi przepisami regulującymi zasady wyboru podatku liniowego czy ryczałtu od przychodów</p>	<p>Uwaga niezasadna. Powiązanie daty wyboru kasowego PIT w przypadku podatników rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej w trakcie roku podatkowego z datą uzyskania pierwszego przychodu jest niezasadne. Podatnicy nie wiedzieliby według jakiej metody (kasowej czy memoriałowej) powinni określić datę powstania pierwszego przychodu. Przyjmując, np. że faktura przychodowa została wystawiona 15 maja a opłacona 25 września, nie byłoby jasne, czy w takim przypadku, termin wyboru kasowego PIT upływałby 20 czerwca czy 20 października. Z tego względu przyjęto datę 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu rozpoczęcia działalności, ponieważ pojęcie</p>

			ewidencjonowanych przez podatników, którzy rozpoczynają prowadzenie działalności gospodarczej w trakcie roku.	rozpoczęcia działalności funkcjonuje już w przepisach o podatku dochodowym, np. w art. 22k ust. 7 i 11, art. 26ea ust. 1, 2 i 4 ustawy PIT.
7.	Art. 1 pkt 2 projektu (dotyczy art. 14c ust. 3 ustawy o PIT)	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	<p>Wpłata należności jest kwotą brutto, tj. wartości „przychodowej” (netto) plus VAT, który nie jest elementem przychodu. Może pojawić się problem z podziałem wpłaty na te dwie części:</p> <p>1) W przypadku wpłaty częściowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czy wpłata domyślnie jest elementem części netto, VATu, czy ma być liczona proporcją? - co w przypadku wpłaty tylko VATu na rachunek „VATowski”? Czy wtedy można uznać, że jest to tylko VAT? - jak liczyć i klasyfikować częściową wpłatę, jeśli sprzedaż obejmuje różne stawki VAT (np. 5% i 23%)? <p>2) W przypadku przedpłaty pojawiają się pytania jak wyżej i dochodzi jeszcze kwestia możliwej zmiany stawki VAT w momencie późniejszej realizacji sprzedaży.</p> <p>Kwestię uznawania wpłaty w części netto (przychód) / VAT warto w jakiś sposób opisać. Można też dość swobodnie uznać, że co do zasady ustala się proporcjonalnie netto / VAT, ale w sytuacjach wątpliwych przedsiębiorca może przyjąć inną ustaloną przez siebie metodę, byleby była rozsądna (np. ustalenie, że wpłata w pierwszej kolejności jest zaliczana jako przychód albo jako VAT itp.). Nie jest rozsądne nadmierne regulowanie tego zagadnienia, bo przypadków wyjątkowych może być bardzo dużo – pozostawienie tu inicjatywy samym przedsiębiorcom może być dobrym rozwiązaniem. Powstaje również pytanie, co z korektami i zwrotami wpłat?</p>	<p>Rozwiązania w zakresie kasowego PIT nie zmieniają zasad naliczania podatku VAT. Jeżeli zatem zapłata będzie częściowa, to i odpowiednio zostanie naliczony podatek VAT.</p> <p>W przypadku zwrotu dokonanej zapłaty za wydany towar lub wykonaną usługę, zostaną też, dla celów kasowego PIT, odpowiednio skorygowane przychody i koszty uzyskania przychodów.</p>
8.	Art. 1 pkt 2 projektu (dotyczy art. 14c ust. 3 ustawy o PIT)	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	<p>Pomieszano tu dwa pojęcia – wpłaty częściowej i przedpłaty, łącząc je spójnikiem „w tym” („przez uregulowanie należności rozumie się również częściowe uregulowanie należności, w tym na poczet dostaw (...) które zostaną wykonane w następnych okresach”. Rodzi się wątpliwość, czy regulowana w tym przepisie przedpłata (wpłata „na poczet dostaw”) ma być tylko wpłatą częściową? A jeśli jest to przedpłata całościowa?</p> <p>Naszym zdaniem, warto podzielić te dwie regulacje na dwa osobne punkty – dotyczą bowiem różnych aspektów dokonywanych płatności (Płatność częściowa PO sprzedaży, wpłata na poczet dostaw – PRZED sprzedażą).</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Zmieniono redakcję projektowanego art. 14c ust. 3 ustawy PIT.</p>
9.	Art. 1 pkt 2 projektu (dotyczy projektu)	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	<p>„metoda kasowa ma zastosowanie wyłącznie do transakcji udokumentowanych fakturami” – a co z niektórymi przychodami, w zakresie których nie są wystawiane faktury, tylko np. noty</p>	<p>Uwaga niezasadna. Z projektu ustawy wprost wynika, że metoda kasowa rozliczania przychodów będzie miała</p>

	art. 14c ust. 4 ustawy o PIT)		(odszkodowania), wezwania i wyroki (w sprawach spornych) albo nie są wystawiane żadne dodatkowe dokumenty (odsetki bankowe, ale też mogą zdarzyć się inne transakcje). Co z transakcją otrzymanej przedpłaty na poczet dostawy WDT (nie ma obowiązku wystawiania faktury, nie występuje wykazywanie tej przedpłaty do VAT)? Dodatkowo faktury muszą być wystawione terminowo – a co, jeśli nie są? Brak wskazania, jak kwalifikować wtedy taki przychód (z dniem wystawienia tej opóźnionej faktury?).	zastosowanie wyłącznie do przychodów udokumentowanych wystawionymi terminowo fakturami. Nie budzi zatem wątpliwości, że przychód wynikający z faktury wystawionej po terminie będzie rozliczany memoriałowo. Jak wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy, wymóg udokumentowania transakcji fakturami ułatwi weryfikację zasadności stosowania przez przedsiębiorców metody kasowej.
10.	Art. 1 pkt 2 projektu (dotyczy art. 14c ust. 4 ustawy o PIT)	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	Ujęcie w tym punkcie w jednym zdaniu regulacji dotyczących obowiązku istnienia faktury i jednocześnie „wyrzucenia” transakcji z podmiotami powiązanymi oraz z rajów podatkowych powoduje utratę czytelności. Czytając tę regulację wprost, naturalnie narzuca się interpretacja, że zastosowanie reguły do przychodów dokumentowanych wyłącznie fakturami nie dotyczy jednostek powiązanych i z rajów podatkowych – czyli przychody od jednostek powiązanych nie muszą być dokumentowane fakturami. Chyba nie taka była intencja...	Uwaga została uwzględniona. Zmieniono redakcję projektowanego art. 14c ust. 4 ustawy PIT.
11.	Art. 1 pkt 4 lit. b projektu (dotyczy art. 22 ust. 4a ustawy o PIT)	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	W zakresie kosztów uzyskania przychodów regulacja jest zupełnie niejasna. Po pierwsze – „koszty uzyskania przychodów (...) wynikające z transakcji między podatnikiem a przedsiębiorcą (...) są potrącane w roku podatkowym, w którym została uregulowana należność”. Użycie „uregulowana należność” oznacza uzyskanie przychodu i powiązanie tegoż zapłaconego przychodu z poniesionym kosztem, czy też być może oznacza konieczność zapłaty zobowiązania wynikającego z kosztu? Z opisu w uzasadnieniu wynika, że raczej chodzi o dokonanie zapłaty za koszt (czyli uregulowanie zobowiązania), ale powinno to wynikać wprost z przepisu. Regulacja wskazuje na koszty wynikające z transakcji zawartych z innymi przedsiębiorcami – a co w tym przypadku z umowami o pracę czy cywilnoprawnymi? Co z podmiotami typu stowarzyszenia, fundacje itp., które jako takie przedsiębiorcą nie są, ale mogą być źródłem kosztu (np. zamówienie występów Koła Gospodyń Wiejskich). Po drugie – jak ma się ta regulacja do ust. 5 – 6, w których omawia się kwestie kosztów bezpośrednich i pośrednich. Czy te reguły pozostają w mocy również w przypadku metody kasowej? Z uzasadnienia wynika, że chyba nie?	Uwaga dotyczące pojęcia „uregulowanie należności” została uwzględniona. Odnosząc się do pozostałych uwag, należy mieć na uwadze, że projektowane rozwiązania dotyczące rozliczania kosztów uzyskania przychodów stanowią szczególne regulacje, adresowane do podatników stosujących metodę kasową. Z projektowanego art. 22 ust. 4a ustawy PIT wynika, że metodą kasową będą rozliczane wyłącznie koszty wynikające z transakcji z przedsiębiorcą, z wyłączeniem kosztów określonych w art. 22 ust. 8 ustawy PIT (odpisy amortyzacyjne). Inne koszty, w tym koszty wynikające z transakcji z innymi podmiotami niż przedsiębiorcy będą rozliczane tak jak dotychczas (co do zasady, memoriałowo).

			Naszym zdaniem, koszty zostały potraktowane „po macoszemu” i powinny być uregulowane jaśniej – z uzasadnienia wynika, że ma być reguła: zapłacone = koszt. Z proponowanych regulacji to nie wynika.	
12.	Art. 3 projektu	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	Ograniczenie kasowego PIT wyłącznie do transakcji udokumentowanych fakturami wystawionymi terminowo jest kolejnym, niczym nieuzasadnionym przejawem fiskalizmu i komplikowaniem rozliczeń podatkowych. W projekcie zapisano, że istotne znaczenie będzie miało również to, żeby faktura była wystawiona w terminach określonych zgodnie z odrębnymi przepisami. Co oznacza, że faktura wystawiona po terminie (np. jeden dzień), będzie musiała zostać rozliczona memoriałowo, a nie kasowo. To dość dziwne zastrzeżenie - wszak czasami może się zdarzyć, że podatnik niecelowo, ale nieświadomie, nie wystawi faktury w wymaganym terminie. Skoro nie wystawił faktury to też najprawdopodobniej nie otrzymał za nią zapłaty. Czyli podatnik nie zadziałał na szkodę budżetu, ponieważ kasowy PIT ma na celu przesunięcie obowiązku zapłaty podatku do momentu pozyskania zapłaty za faktury. Podatnik wybierając kasowy PIT będzie miał świadomość konieczności prowadzenia ewidencji w sposób zapewniający możliwość identyfikacji poszczególnych transakcji oraz płatności za nie dla potrzeb rozliczeń podatku. Faktura nie jest tutaj konieczna, w szczególności, że w rzeczywistości nie zabezpiecza interesów fiskusa (w odniesieniu do uzasadnienia projektu - nabywcy, którzy wybrali opodatkowanie ryczałtem nie rozpoznają kosztu na podstawie otrzymanej faktury, przy sprzedaży fiskalnej paragon zwykle zawiera informację o formie zapłaty, we własnym interesie podatnika jest identyfikacja należności nie uregulowanych, a wkrótce ma być wprowadzony obowiązek przysyłania JPK obejmujących podatkową księgę przychodów i rozchodów oraz ewidencję przychodów).	Regulacje zawarte w projektowanym przepisie przejściowym są konsekwencją przyjętych rozwiązań w art. 14c ust. 4 ustawy PIT. Jak wskazano w stanowisku do uwagi zawartej w pkt 9 niniejszej tabeli, metoda kasowa rozliczania przychodów będzie miała zastosowanie wyłącznie do przychodów udokumentowanych wystawionymi terminowo fakturami. W konsekwencji, przychód wynikający z faktury wystawionej po terminie będzie rozliczany memoriałowo. Wymóg udokumentowania transakcji fakturami ułatwi weryfikację zasadności stosowania przez przedsiębiorców metody kasowej.
13.	Art. 4 projektu	Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami	Rekomendujemy zmianę art. 4 Projektu poprzez nadanie mu następującej treści: „Przepisy art. 21 ust. 15b i art. 52a ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, mają zastosowanie do przychodów (dochodów) uzyskanych po dniu 31 grudnia 2023 r.”	Uwaga została uwzględniona
14.	Projekt ustawy	Główny Urząd Statystyczny	Wniosek o przekazywanie do Głównego Urzędu Statystycznego informacji o podatnikach oraz wartości podatków płaconych zgodnie z metodą kasową rozliczania przychodów w celu zapewnienia dostępu do danych pozwalających na zastosowanie odpowiednich korekt w rachunkach narodowych.	Zbieranie i przekazywanie danych obejmuje ustalany w drodze rozporządzenia Rady Ministrów program badań statystycznych statystyki publicznej, np. na 2024 r. jest to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2024 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2747)

				<p>Rozporządzenie pozostaje w kompetencji GUS.</p> <p>Składane oświadczenia o wyborze kasowego PIT umożliwią pozyskiwanie informacji o podatnikach stosujących tzw. kasową metodę rozliczeń. Nie będzie natomiast możliwości ustalenia podatku w części przypadającej na przychody z działalności gospodarczej rozliczane metodą kasową (podatnik nie będzie ustalał odrębnie podatku w części przypadającej na przychody ustalone metodą kasową).</p>
--	--	--	--	--

2. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Projekt ustawy nie wymagał uzgodnienia i nie był uzgadniany z organami oraz instytucjami UE.

3. Podmioty, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.